Nr. 204. Kraków, Niedziela 5 Maja 1918. Rok XXXVII.

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

Prenumerata wynosi:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
W miejscu	55 kor. 20 h.	27 kor. 60 h.	13 kor. 80 h.	4 kor. 60 h.
z odnoszeniem do domu	64 „ 80 „	32 „ 40 „	16 „ 20 „	5 „ 40 „
W Austro-Węgrzech:				
z jednorazową przesyłką poczt.	64 „ 80 „	32 „ 40 „	16 „ 20 „	5 „ 40 „
z dwurazową	72 „ — „	36 „ — „	18 „ — „	6 „ — „
W Państwie Niemieckiem	66 „ — „	33 „ — „	16 „ 50 „	5 „ 50 „
W innych państwach	78 „ — „	39 „ — „	19 „ 50 „	6 „ 50 „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracyi „N. Reformy“ w Krakowie.

Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3. Telefon Redakcyi 41. Administracyi Nr 241. Dla rozmów zamiejscowych 1572. Nr rach. poczt. Kasy oszczęd. 857.484.

Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.

We Lwowie sprzedaż numerów po 10 h. w Biurze dzienników S. Sokołowskiego, ulica Trzeciego Maja l. 5 i w Biurze Plohna, ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 20 hal.

NOWA REFORMA

WYDANIE PORANNE

Prenumeratę przyjmują:

Zamiejscowa: Administracya „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; miejscowa: Administracya „Nowej Reformy“. — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. [illegible] A. Salomonowej, ul. Szczepańska 8; Biuro dzienników M. Emporyta, ul. Jagiellońska 7. Trafika w Sukiennicach.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: We Lwowie Biuro dzienników: A. Buchstab ulica Karola Ludwika 21. S. Sokołowski, ul. Trzeciego Maja 5. W Jarosławiu J. Szczyńska. — W Tarnowie E. Rockach. — W Wiedniu: Hermann Goldschmied (sprzedaż oddzielnych numerów), I. Wollzeile 6. — M. Dukes Nachfolger, Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek (Wollzeile).

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 50 h., za każdy następny raz 40 h. — Do numeru niedzielnego i świątecznego o 50 procent drożej. Nadesłane po 1·50 h od wiersza. — Głosy publiczne po 3 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skombinowany, pierwszy raz 60 h. — Załączniki do „Nowej Reformy“ (prospekty, okólniki, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę 2 koron od 100 egzempl. dla zamiejscowych a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Odroczenie parlamentu.

Kraków, 5 maja.

Z austryackiej maszyny państwowej motor parlamentarny został po raz drugi w ciągu tej wojny wyłączony. Maszyna ma odtąd jechać bez motoru, jak automobil z góry własnym ciężarem. Rząd motywuje to swoje postanowienie — potrzebą »swobody ruchu«. Widocznie parlament był dla niego nie motorem, ale hamulcem...

Zarówno deklaracya prezydenta ministrów, jak oficyalny komunikat »Wiener Ztg.« brzmią bardzo spokojnie, słodko i uspakajająco. Odroczenie — powiadają — jest bardzo krótkie, nie ma mowy o wykluczeniu parlamentu z życia państwowego i t. d. Ale jeżeli odroczenie będzie krótkie, to w takim razie w czasie jego trwania rząd nie zdoła usunąć tych przeszkód w normalnem funkcyonowaniu parlamentu, które spowodowały jego odroczenie. Jeżeli zaś nie zdoła usunąć tych przeszkód, to w takim razie upada także argument odroczenia, że mianowicie musi się uporządkować stosunki...

Rząd ślubuje uroczyście, że nie użyje ani razu paragrafu 14. Nic nie przeszkadza wierzyć szczerości tego zapewnienia. Ale wszystko skłania do zapytania, czy rząd potrafi ochronić się przed koniecznością użycia tego paragrafu, skoro raz wszedł na drogę antykonstytucyjną. Ta droga jest pochyła, często zupełnie stroma. Jaki rząd obejmie gwarancyę, że jego hamulce na takiej drodze wytrzymają?

Powodem odroczenia parlamentu jest rozklrańnienie narodowościowe, zaostrzone stanowisko Czechów, którym źródła niemieckie imputują, że chcieli parlament — rozbić. Jeżeli tak, dlaczego nie zaczekano, aż Czesi tę swoją groźbę spełnią? Dlaczego uwzięto się ochronić ich tak usilnie przed własną kompromitacyą. Otóż właśnie kwestyonujemy słuszność tych motywów. Nie wierzymy, jakoby Czesi chcieli naprawdę rozbijać parlament. Byłoby to bowiem sprzeczne z ich życiowym interesem. Parlament jest dla nich główną areną walki o cele ich polityki narodowej.

Wysunięto drugi argument, mianowicie, że w parlamencie byłaby się rozwinęła dyskusya nad ostatniemi wypadkami, której rząd chciał uniknąć. Pomijamy fakt, że najpewniejszym sposobem unikania niemiłej dyskusyi nad pewnemi wypadkami jest niedopuszczanie samych wypadków. Ale skoro one już raz zaszły, to dyskusyi nad niemi nie zapobiegnie z pewnością odroczenie parlamentu. Przeciwnie, dyskusya toczyć się będzie tem żwawiej, tylko tajnie, więc bardziej dla państwa szkodliwie. Miesiąc jawnej choćby najbardziej drastycznej debaty szkodzi państwu mniej, niż jeden dzień cichej i tajnej agitacyi, szczególniej jeżeli przychodzi ona na grunt tak wyjątkowo dobrze przygotowany, jak obecny grunt w Austryi.

Sam rząd przyznaje, że nadchodzą dla państwa czasy najcięższej próby jego wewnętrznej spoistości. Obciążenie ma wzmódz się do ostatecznych granic. Nadszedł moment najcięższego kryzysu. I z powołaniem się na ten kryzys właśnie rząd odsyła parlament do domu, jako niepotrzebny, co więcej — zawadzający. — Logika elementarnej myśli państwowej zalecałaby raczej coś wręcz przeciwnego. Gdyby na czas taki, jak dzisiejszy, nie było parlamentu, to logika ta nakazywałaby — stworzyć go, jeżeli nie jako współczynnik życia państwowego, to jako klapę bezpieczeństwa, jako wentyl bezpieczeństwa dla regulowania nadmiernych ciśnień wewnętrznych.

Rząd austryacki postępuje jednak według swojej logiki. Parlament pracujący, hałaśliwy, ale w gruncie rzeczy posłuszny, jak o tem świadczą otrzymane odeń przez rząd prowizorya budżetowe i astronomiczne wręcz obciążenia ludności, odsyła dr Seidler na — »urra pa-terna« z motywem, że teraz jest bardzo ciężko, więc nie potrzeba parlamentu, kancelaryę same dadzą rady. Czy słyszał kto kiedy, aby konie wyprzęgano wtedy właśnie, kiedy wóz potrzeba wyciągnąć na najbardziej stromą część góry?

Zarzuca »Wiener Ztg.« parlamentowi, że konieczności państwowe uchwalał wśród najbardziej niebezpiecznych naprężeń. Nie można tego zaprzeczyć. Ale kto winien tym naprężeniom? Kto je wywoływał? Czy parlament ma za to płacić swoją egzystencyą, że hr. Czerninowi podobało się drzeć koty z drem Seidlerem i robić mu na złość i zgoła na poprzek? Czy to parlament temu winien, że z powodu niefortunnej polityki hr. Czernina najwierniejsza grupa parlamentarna — Koło polskie, które za prawdę bez »naprężeń« dawało dotychczas konieczności państwowe, ugodzone z za węgła brzeską pałką w głowę, musiało zadać sobie pytanie, czy aby można tak dalej? Czy parlament jest temu winien, że hr. Czernin dla dogodzenia uczuciom ulicy wiedeńskiej i odwrócenia jej uwagi od zbożowego fiaska wystąpił z sumarycznem oskarżeniem przywódców czeskich o zdradę stanu? Czy wreszcie parlament temu winien, że stronnictwa niemieckie w obronie wierności sojuszowej Austryi posunęły się aż do ograniczenia swojej lojalności wobec dynastyi i państwa pewnemi określonemi terminami i warunkami?

Mówi się dzisiaj, że napięcia w parlamencie stały się bardzo niebezpieczne. To prawda. Ale kto winien powstania i spotęgowania się tych napięć? Parlament w żadnym razie — nie!

Ale ostatecznie fakta w polityce decydują. Jeżeli rzeczy stanęły tak, że parlament przemienił się w torpedę, grożącą państwu rozsadzeniem, to oczywiście potrzeba go usunąć, nie czekając na wynik procesu, kto winien. Czy jednak usuwając parlament, usunie się napięcia? Nic podobnego. Przeciwnie, zostaną one spotęgowane do najwyższego stopnia. I to nie w parlamencie, ale w społeczeństwach austryackich. Bo jest ich wiele, i to bardzo poważnionych. — Więcej niż kiedykolwiek.

Ponieważ głowa boli, więc potrzeba ją uciąć — pomyślał sobie rząd dra Seidlera i wyprawił parlament na majówkę. Jest to fakt, który godnie szereguje się z całym zastępem innych, wypełniających ostatnie tygodnie polityki wewnętrznej i zewnętrznej w Austryi.

Jak już przy innych sposobnościach podnosiliśmy na tem miejscu, tak jeszcze raz z tem większym naciskiem powtarzamy: te sprawy przedstawiają się bardzo groźnie. Zarówno dla państwa, jak dla jego narodów groźnie. Uciekła bowiem myśl przewodnia z tego państwa. — Zastąpiły ją odruchy. Odruchami polityukują narodowości. To źle. Odruchami zaczyna odpowiadać rząd. To jeszcze gorzej.

Bo może sobie »Wiener Ztg.« pisać ile chce, kategoryami politycznego myślenia odroczenia parlamentu ona nie uzasadni. Odroczenie to jest odruchem ze strony rządu. Obawiamy się bardzo, że odruchem ślepym!

Po odroczeniu parlamentu.

(Telefonem).

Wiedeń, 5 maja.

W kołach parlamentarnych panuje dzisiaj kmy [illegible]. Na wiadomość o odroczeniu parlamentu mówiono energiej ogólnie o celowem wyłączeniu go na czas nieograniczony. Dzisiaj panuje mniemanie przekonanie, że parlament po kilku tygodniach, może jeszcze przed 13 czerwca br., bezwarunkowo się zbierze. Koła parlamentarne są zdania, że dr Seidler używał aprobaty odroczenia parlamentu argumentem, że rokowania między stronnictwami są już zapoczątkowane i rokują pewną nadzieję powodzenia. W najbliższym przeto czasie okazać się musi, czy te nadzieje dr Seidlera były uzasadnione. Gdyby rachuby dr Seidlera okazały się mylnemi, nastąpiłoby musiało przesilenie gabinetowe, gdyż w czerwcu najpóźniej otrzymać musi rząd prowizoryum budżetowe. dr Seidler zaś oświadczył odnośnie, że z paragrafu 14-go nie skorzysta.

Tandem podkreśla »N. Fr. Presse«, że dr Seidler otrzymał »upoważnienie«, nie polecenie rokowań ze stronnictwami. »Upoważnienie«, a więc pozwolenie podjęcia jeszcze jednej, ostatniej próby.

W kołach parlamentarnych panuje przekonanie, że na najbliższem posiedzeniu parlamentu, może jeszcze w maju a może w czerwcu, Izbie przedstawi się nowy prezydent ministrów.

Protest przeciw odroczeniu parlamentu.

(Telefonem).

Wiedeń, 5 maja.

Zjednoczenie niemiecko-wolnomyślnych posłów wiedeńskich uchwaliło rezolucyę, w której protestuje przeciw odroczeniu parlamentu. Rezolucya nazywa trwałe wyłączenie parlamentu [illegible] ery Stürgkha i żąda ustąpienia gabinetu dra Seidlera.

Stronnictwa niemiecko-narodowe o polityce dra Seidlera.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Wiedeń, 5 maja.

Na wczorajszem posiedzeniu wydziału związku stronnictw niemiecko-narodowych omawiano wyczerpująco kierunek polityki państwowej, wytknięty przez prezydenta ministrów na konferencyi przewodniczących klubów i powitano go aprobująco. Wyrażono oczekiwanie, że kierunek ten obecnie także silnie i bez wzdragań będzie urzeczywistniony. Także zarządzone wczoraj krótkie odroczenie parlamentu uznano ponownie jako nieuniknione wyjście z sytuacyi parlamentarnej.

Stanowisko parów czeskich.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Wiedeń, 5 maja.

Czescy członkowie Izby panów ogłaszają manifest, zapewniający o niezmiennej wierności dla cesarza i króla, wyrażający podziękowanie dla monarchy za jego starania, aby ludom zapewnić błogosławieństwo pokoju. Czescy członkowie Izby panów, trwając przy zasadzie nienaruszalności monarchii, podkreślają prawnopaństwowe życzenia, powołując się na prawo stanowienia narodów o sobie. Manifest kończy się protestem przeciw atakom hr. Czernina i sumarycznemu podejrzeniu, rzucanemu na naród czeski, oraz przestrzega przed jednostronnem, przeciwnem konstytucyi, wmieszaniem się w kwestye sporne narodowe Czech, przy uwzględnieniu życzeń jednego narodu.

Ustąpienie ministra Zolgera.

(Telefonem).

Wiedeń, 5 maja.

Koła parlamentarne utrzymują, że minister Zolger podał się już do dymisyi i że w najbliższych dniach ustąpi z gabinetu. Ministrowie Silva-Tarouca i Horbaczewski pozostaną w gabinecie, mimo, że na posiedzeniu Rady ministrów przeciwni byli wydaniu rozporządzenia w sprawie starostów okręgowych w Czechach.

Prasa węgierska o odroczeniu parlamentu austryackiego.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Budapeszt, 5 maja.

Dzienniki, omawiając odroczenie austryackiej Rady państwa, uważają to zarządzenie za nawskroś usprawiedliwione ze względu na bierność wobec myśli państwowej, uwydatnioną przez rozmaite stronnictwa parlamentu austryackiego.

Komunikat austro-węgierski.

(Tel. c. k. Biura koresp.

Wiedeń, 5 maja.

Urzędowo donoszą dnia 4 bm.:

Na południowym zachodzie trwale ożywiona czynność bojowa.

Szef sztabu generalnego.

Komunikat niemiecki.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Berlin, 5 maja.

Urzędowo donoszą dnia 4 bm.:

Zachodni teren wojny:

Grupy wojsk ks. Ruprechta i niemieckiego następcy tronu: Na frontach bitew położenie niezmienione. Działalność artyleryi była żywa na wielu odcinkach, zwłaszcza podczas nocy. *W obszarze Kemmel i po obu brzegach Avre dziś rano doszła ona do większej siły.* Na południowy wschód od Arras odparto angielski atak częściowy.

Grupa wojsk generała Gallwitza: Pod Verdun ożywiła się czynność artyleryi.

Grupa wojsk ks. Albrechta: Po bezowocnych nieprzyjacielskich natarciach wywiadowczych czynność bojowa na froncie lotaryńskim była przed południem szczupłą. Ogień artyleryi, który koło lasu Parroy i na zachód od Blamont po południu znów się był ożywił, osłabł z nastaniem ciemności.

Wczoraj zestrzeliliśmy 25 nieprzyjacielskich samolotów i 2 balony na uwięzi. Porucznik Buckler zwyciężył po raz 33 w walce powietrznej, por. Pueter po raz 22-gi.

Wschodni teren wojny:

Finlandya: Południowo-zachodnia Finlandya jest uwolnioną od nieprzyjaciela. Wojska niemieckie w związku z batalionami fińskimi zaatakowały nieprzyjaciela między Lathi a Tawastehus, okalając go i po pięciodniowej bitwie mimo zaciętej obrony i zrozpaczonych prób przedarcia się, pobiły go stanowczo. Wojska fińskie zagrodziły nieprzyjacielowi drogę odwrotową ku północy. Obstawiony ze wszech stron nieprzyjaciel po najcięższych krwawych walkach złożył broń. Wzięliśmy 20.000 jeńców, 50 armat, 200 karabinów maszynowych, tysiące koni i wozów.

Pierwszy generalny kwatermistrz
Ludendorff.

Nowa kampania zimowa.

(Telefonem).

Wiedeń, 5 maja.

»Die Zeit« donosi z Zurychu:

Dzienniki paryskie donoszą, że rada wojenna koalicyi uchwaliła zarządzenia, dotyczące przyszłej kampanii zimowej.

Wojska francuskie na Syberyi.

(Tel. c. k. Biura koresp.

Bern, 5 maja.

Wychodzący w Marsylii dziennik »Echo de Chine« donosi, że po konferencyi posłów koalicyi wysłano francuski garnizon z Pekinu wraz z artyleryą do Charbina, celem zwalczania machinacyi niemieckich na Syberyi.

Francya wobec Rosyi.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Berlin, 5 maja.

(Biuro Wolffa). Jak wykazują ostatnio ogłoszone rosyjskie radyotelegramy do wszystkich, wylądowanie wojsk japońskich we Władywostoku doprowadziło do poważnej kontrowersyi między rządem rosyjskim i francuskim. Ambasador francuski Noulens wydał komunikat, ogłoszony w moskiewskiem piśmie z dnia 23-go kwietnia, w którym to komunikacie wskazuje na anarchistyczne stosunki we Władywostoku i podnosi, że jeżeli rząd rosyjski nie jest w stanie udzielić ochrony obcym poddanym, sprzymierzeni widzą się zmuszonymi do wmieszania się, zwłaszcza dlatego, że nie są im obojętnymi postępy Niemców i Austryaków, którzy chcą Rosyę podbić gospodarczo za pomocą swych jeńców i na Syberyi zorganizować centra kolonizacyjne.

Komisarz ludowy dla spraw zagranicznych Cziczerin zaprotestował depeszą iskrową do rządu francuskiego przeciw temu oświadczeniu, które w rządzie sowietów wywołało wielką niechęć, oraz wskazał na zgubne skutki tego oświadczenia dla stosunków rosyjsko-francuskich i podkreślił, że rząd rosyjski nie dopuści do tego, aby oficyalni zastępcy koalicyi mieszali się w wewnętrzne sprawy. Cziczerin odparł twierdzenie, jakoby Niemcy z pomocą jeńców wojennych chcieli kolonizować Syberyę, jakoteż twierdzenie, jakoby we Władywostoku panowała anarchia. Japońskie wylądowanie ma być czynem korsarskim. Rosya nie jest skłonną dawać zadosyćuczynienie i protestuje najenergiczniej przeciw sprzecznym z prawem planom Noulensa. Wreszcie wyrażone jest przekonanie, że Noulens bezzwłocznie będzie odwołany przez rząd francuski.

Rokowania w Bukareszcie.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Bukareszt, 5 maja.

Wkrótce po przybyciu bułgarskiego prezydenta ministrów do Bukaresztu odbyło się w mieszkaniu sekretarza państwa Kuehlmanna posiedzenie szefów delegacyj pokojowych państw sprzymierzonych.

Bukareszt, 5 maja.

Wczoraj przedstawiciele Austro-Węgier, Niemiec i Rumunii ułożyli gospodarczy traktat dodatkowy do rumuńskiego traktatu pokojowego, tem samem wszystkie traktaty, będące w związku z zawarciem pokoju między Austro-Węgrami i Niemcami a Rumunią, są wykończone i przygotowane do podpisu.

FERDYNAND HOESICK.

Ze wspomnień o Lucyanie Rydlu.

Epitaphium.

5 (Ciąg dalszy.)

W roku 1896, nie mogąc jakoś w Warszawie wyżyć z pióra, wrócił Rydel znowu do Krakowa, skąd niebawem, dzięki otrzymanemu stypendyum z Akademii, udało mu się wyjechać na cały rok do Paryża, gdzie nadto otrzymał drobną posadę przy tamtejszej Bibliotece polskiej na Quai d'Orléans. W Paryżu powstały jego mistrzowskie sonety w stylu Heredyi p. t. »Mitologie«; w Paryżu też napisał pierwsze akty »Zaczarowanego Koła«, które tam nawet przy sposobności przeczytał Sienkiewiczowi. Wróciwszy po rocznym pobycie nad Sekwaną do Krakowa, gdzie i ja w tym czasie przyjechałem z Warszawy, czytał mi z tej swojej »baśni dramatycznej« cały szereg scen, a gdy w r. 1898 Paderewski ogłosił konkurs na dramat, Rydel, właśnie wykończający swoje »Zaczarowane Koło«, postanowił ubiegać się o jedną z trzech nagród.

Do sędziów tego konkursu, z Sienkiewiczem jako przewodniczącym na czele, należałem obok całego szeregu literatów warszawskich także i ja. Ja też dostałem »Zaczarowane Koło« do czytania, i mnie również przypadła rola lektora, gdy na pełnem zgromadzeniu sędziów, w mieszkaniu Jana Karłowicza, utwór ten miał być na głos odczytany. Nie było prawie dwóch zdań w tej kwestyi, iż »Zaczarowane Koło« było jedynym z nadesłanych utworów, kwalifikującym się do pierwszej nagrody, bo nie tylko pod każdym względem odpowiadało wszystkim warunkom konkursu, w którym na piękny język polski był położony przez Paderewskiego nacisk szczególny, ale nadto żaden inny dramat, ani »Biała gołąbka«, ani »Karykatury«, choćby dlatego, że pisane prozą, nie mogły się mierzyć z wysokim poetyckim poziomem dramatu Rydla. Niestety, dla żadnego z sędziów, od Sienkiewicza począwszy, nie było tajemnicą, iż właśnie Rydel jest »Zaczarowanego Koła« autorem. I to był powód, iż większość sędziów, jeszcze i dla innych powodów, była przeciwną przyznaniu Rydlowi pierwszej nagrody. Kosztowało wiele trudu, ażeby, gdy ostatecznie przyszło do głosowania, uzyskać potrzebną większość... Ale udało się na szczęście. Przyczynił się do tego w znacznym stopniu Gawalewicz. W sprawozdaniu z konkursu, którego napisanie powierzono Kaszewskiemu, określono »Zaczarowane Koło« jako napisane »udatnym wierszem«. Było to znamienne echo tych sporów, które poprzedziły przyznanie pierwszej nagrody Rydlowi.

On tymczasem osiadłszy na stałe w Krakowie, przedewszystkiem został profesorem literatury powszechnej w »Muzeum« Baranieckiego, a następnie, obok innych prac literackich i dramatycznych, tłómaczył »Iliadę«. Co przetłómaczył jaką pieśń, drukował ją w którem z czasopism, w Krakowie lub w Warszawie. Jedna z tych pieśni, mianowicie XXII, obejmującą śmierć Hektora, przysłał mi do Warszawy, żebym ją postarał się wydrukować w którem z pism. Umieściłem ją w »Ateneum«, przyczem wyręczyłem autora w robieniu korrekty. Autograf tej pieśni, jako cenną po Rydlu pamiątkę, mam zachowany.

W ten sposób, w ciągu lat kilkunastu, przetłómaczył Rydel połowę „Iliady“. Niestety, rzecz nie do uwierzenia, a jednak prawdziwa, napotykał na coraz większe trudności w drukowaniu przetłómaczonych pieśni, tak, iż powoli zaczął się zniechęcać do tej pracy, tłómacząc Estreicherowi i mnie, że go nie stać na tłómaczenie reszty »Iliady« za darmo, a społeczeństwo widocznie przekładu tego nie potrzebuje, skoro w całym kraju niema ani jednej księgarni, ani jednej instytucyi, któraby mu dokonanie całkowitego przekładu »Iliady« ułatwiła, ba, umożliwiła, t. j. przekład taki zamówiła i odpowiednio do potrzebnego na to czasu zapłaciła. Co do mnie, to robiłem różne starania w tym kierunku, zarówno w Warszawie, jak w Krakowie, ale wszystko napróżno. Rydel zaś, zapracowany wykładami w Muzeum na pensyach, a w końcu i w Akademii sztuk pięknych, gdzie po Konstantym Górskim objął katedrę historyi sztuki, a nadto tworząc utwory sceniczne, które mu przynosiły znaczny zysk materyalny, nie miał poprostu czasu, ażeby tłómaczyć pół »Iliady«, nie mogąc każdej przetłómaczonej pieśni zaraz wydrukować i otrzymać za nią stosownego do włożonej w to najmniej miesięcznej pracy honoraryum. Na to rzeczywiście nie było go stać. Tym sposobem, zmuszony okolicznościami, odkładał ciągle dokończenie tego przekładu »ad feliciora tempora«, bo wiedział, iż dawszy społeczeństwu całą »Iliadę«, postawi tem samem i sobie »monumentum aere perennius«. Ale lata upływały, aż w końcu... A jakie smutne z tego powodu nasuwają się refleksye...

Ale tymczasem życie płynęło swoim trybem, a gdy »Zaczarowane Koło« obiegło wszystkie sceny polskie, młody tłumacz »Iliady«, zawsze niepoprawny optymista zresztą, miał wszelkie dane po temu, by różowo patrzeć w przyszłość. Jakoż nie zbywało mu na humorze, na życiowej werwie, a choć nie brakło powodów do utyskiwań, mimo to zdawał się powtarzać za Polem:

> Chociaż to życie idzie po grudzie,
> Jak mi Bóg miły, dobrzy są ludzie!

W roku 1897 powstała w Krakowie, naprzeciwko nowego teatru, restauracya i kawiarnia Turlińskiego, a w tej kawiarni na dole, w dwóch osobnych pokojach, obrał sobie siedlisko na paryskim »Chat noir« wzorowany »Nonszalancki paon«, w którym pod wodzą Przybyszewskiego gromadzili się literaci i artyści, skupieni głównie koło wychodzącego wówczas modernistycznego »Życia«. I Rydel należał do stałych bywalców w tym lokalu, a gdy na wielkiem płótnie malarskiem, rozpiętem na jednej ze ścian głównej sali, malarze zaczęli malować karykatury, portrety i różne facecye, a poeci i literaci poszli za ich przykładem, wypisując różne mniej lub więcej dowcipne albo dekadenckie wiersze i sentencye, wówczas i Rydel nie pozostał za innymi w tyle, takie któregoś dnia na płótnie tem wypisując tryolet:

> Niechże ciebie rymem sławię
> Knajpo! gdzie przy czarnej kawie
> Drogi czas na niczem trawię!

Pod wierszem tym napisał Wyspiański następującą, trochę złośliwą uwagę:

> Szkoda, panie Rydel, szkoda,
> Drogi czas na niczem trawić,
> Ponoś jest czas się poprawić,
> Boś jest sława jeszcze młoda.

Rydel nie pozostawił wiersza tego bez odpowiedzi, lecz odpisał nań przyjacielowi swemu, co następuje:

> Ty mnie nie wzywaj, Stasiu, do poprawy,
> I nie potępiaj surowym wyrokiem;
> Ja czas mój topię w filiżance kawy,
> A ty... w sodowej ze sokiem.

W tymże „nonszalanckim paonie“ leżała zawsze na stole wspaniała, w świńską skórę oprawna, a przez samego Turlińskiego (Ferdynanda) założona księga pamiątkowa, w której wszyscy stali i przygodni goście w tej artystycznej „Don Fernanda“ kawiarni wpisywali różne, pod wpływem chwili i nastroju kreślone, mniej lub więcej modernistyczne lub antimodernistyczne zdania i uwagi wierszem i prozą. Rydel, leczący się tu stale wieczorami „metodą Knajpowską“, wpisał na jednej z kart tej księgi następujący rymotwórczy kunsztyk:

> Co wieczora całą bandą
> Chodzą ludy
> Do tej budy
> Z Chat-noir em i werandą,
> Na tę marną
> Kawę czarną,
> Którą daje Don Fernando.

(C. d. n.)

Ks. arcyb. Symon przeciw aneksyom i traktatowi z Ukrainą.

»Przegląd Powszechny« zamieszcza list ks. arcybiskupa Symona do wiedeńskiej »Reichspost« w sprawie aneksyonizmu niemieckiego i traktatu z Ukrainą. Z artykułu ks. arcybiskupa przytaczamy najważniejsze szczegóły:

Po krótkiem umotywowaniu, dlaczego nie porusza sprawy Chełmszczyzny, zwraca się ks. arcybiskup do austryackiego organu chrześcijańsko-społecznego, z pragnieniem, aby wskazał nowe sposoby, za pomocą których katolicy całej monarchii skuteczniej, niż dotąd, obronićby się zdołali przeciw coraz bardziej rozszerzającym się hasłom aneksyonistów niemieckich, którzy, wbrew dotychczasowej trzeźwej polityce rządu niemieckiego, podnoszą coraz butniej głowę.

»Po wschodzie — pisze autor — zwraca się apetyt aneksyonistów na zachód; nawet zachodnia granica biednej Polski miałaby paść jego ofiarą. — Akcentowaliście tak silnie i tyle razy Waszą szlachetną wyższość nad wszelkie zamiary zaborcze, akcentowali to Wasi katolicy na wiecu wiedeńskim i w Gracu, tak, że hasło to stało się obowiązującem dla katolików monarchii. Za tem hasłem poszliśmy i my w Polsce i powołując się na Was, głosiliśmy je. I nie trzeba chyba długo uzasadniać, by zrozumieć, że nie tylko katolicyzm, ale i sama ludzkość każe czynić wszystko, by i okropności tej wojny nie przedłużać i nie rzucać zarzewia nowej, okropniejszej wojny światowej, któraby niechybnie i to dość prędko przyjść musiała, gdyby ta wojna skończyć się miała tylko zaborami«.

»To morze krwi, łez i rozpaczy, jakie Europę zalało — pisze ks. arcybiskup na innem miejscu — jest tak wielkiem doświadczeniem świata całego, że może być okupionem przez wielkie dobro, przez jakąś wyższą i doskonalszą formę istnienia ludzkości. Czyż nie wyglądałoby na szatańską ironię, gdyby jedynym wynikiem tej wojny było, że jakieś państwo rozszerzyło swe granice. Dla takiego tylko celu miałaby cała ludzkość znosić te katusze, jakie przez cały szereg lat znosi? Czyż godzi się, by krzyż ludzkości obracało jedno państwo na swój podnóżek?«

W drugiej części swojego artykułu występuje ks. arcybiskup przeciwko biernemu stanowisku, jakie » [illegible] zajęła [illegible] traktatu z Ukrainą [illegible] sła własność [illegible] obywateli.

»Jak długo sprawa stała tak — pisze autor — że w układzie brzeskim z Ukrainą rząd austryacki godzi się na wywłaszczenie poddanych austryackich, mieszkających na Ukrainie, to można było przypuszczać, że jest to krok [illegible] którego nie ma sposobu uniknąć. — Gdy jednak sytuacya wyjaśniła się, gdy stało się jasnem, że Ukraina o tyle tylko istnieje, o ile ją państwa centralne za pomocą swoich wojsk budują, to sprawa przedstawia się zupełnie inaczej. W tym wypadku rząd austryacki, budując bezpośrednio państwo socyalistyczne, nie uznające prawa własności, wprost i bezpośrednio współdziała z unicestwieniem tego prawa. To zaś jest rzecz prawem przyrodzonem i Bożem niedozwolona; zasady prawa własności nie wolno państwu tykać, ani u siebie, ani w drugiem państwie. Wyjątkowo, w celach ogólnego dobra, jak przy budowie dróg i kolei, lub w podobnych wypadkach, wolno za odpowiedniem odszkodowaniem zmusić właściciela do sprzedaży«.

»Byliśmy pewni, że przy pierwszej nadarzonej sposobności społeczno-chrześcijański dziennik przypomni rządowi, że o tyle tylko wolno mu budować Ukrainę, o ile ma zamiar zabezpieczyć na niej prawo własności. Postulat ten tem łatwiej było postawić, że związanym był z nim pewniejszy sposób otrzymania z Ukrainy większych transportów żywności. Minęło jednak kilka sposobności, gdy Polacy właściciele ziemscy prosili rząd austryacki o ochronę ich majątków, była inna sposobność, gdy przedstawiciele Austryi na Ukrainie dawali wyraz swoim przekonaniom o stosunku Austryi do Ukrainy. Przy żadnej z tych sposobności nie uznała redakcya za stosowne zaznaczyć swego postulatu, który niezdzownie z chrześcijańsko-społecznego programu wypływa. Natomiast z tem milczeniem łączyły się wielokrotnie entuzyastyczne uwielbienia na cześć ministra, który tę politykę ukraińską zainicyował, uwielbienia bezwzględnem, bez najmniejszych zastrzeżeń«.

Organ chrześcijańsko-społeczny, do którego może ks. arcyb. Symon zbyt wiele ma zaufania, nie będzie zapewnie dłużny odpowiedzi. Czy tylko zdobędzie się na szczerość i przyzna, że nadzieja pełnych worów mąki z Ukrainy zatarła w całej niemieckiej Austryi wraz z jej wszystkiemi organami, wszelkie etyczne zasady, dając pierwszeństwo westchnieniom za wypełnieniem żołądków żywnością ukraińską.

Zamach stanu na Ukrainie.

Według dzienników kijowskich, konflikt między rządem ukraińskim, a władzami niemieckiemi rozpoczął się w nocy z 26 na 27 kwietnia, gdy wojska niemieckie otoczyły koszary dywizyi ukraińskiej i rozbroiły żołnierzy i oficerów.

Następnego dnia podczas posiedzenia Małej Rady, gdy w obecności prezydenta Hołubowycza i członków gabinetu ukraińskiego toczyły się bardzo gorące rozprawy, zwracające się przeciwko rozporządzeniu gen. Eichhorna, otworzyły się nagle drzwi i ukazał się niemiecki porucznik na czele kilkudziesięciu żołnierzy, uzbrojonych w karabiny i rewolwery. Porucznik krzyknął groźnie:

— Ręce do góry! Niech nikt nie rusza się z miejsca!

Wszyscy obecni usłuchali posłusznie wezwania tylko Hruszewskij nie podniósł rąk i założył protest przeciwko wkroczeniu siły zbrojnej do sali obrad.

— A pan, kto taki? — krzyknął porucznik.

— Jestem prezesem Rady.

— A p. Hruszewski? Ale teraz ja tu rozkazuję!

Żołnierze okrążyli salę.

— A gdzież tu Żukowski, Kowalewski, Tkaczenko i Gajewski? — wołał porucznik.

Nastało milczenie. Oficer powtórzył zapytanie. Na sali był obecny tylko Gajewski, którego natychmiast aresztowano.

— A teraz — krzyknął oficer — kto ma broń przy sobie, niech ją położy na stole. Kto nie usłucha, będzie rozstrzelany.

Zaczęła się operacya rozbrojenia. Członkowie Rady podchodzili do stołu i oddawali rewolwery. Pozwolono im potem iść do domów. Żołnierze rozeszli się po całym budynku i przeprowadzali wszędzie ścisłą rewizyę, także w mieszkaniu Hruszewskiego. Przed budynkiem stał oddział niemiecki z karabinami maszynowemi i opancerzonemi samo[illegible] W budynku Rady znaleziono jeszcze Łu[illegible] i zabrano go do więzienia razem z Gajewskim. Wieczorem nałożono domowy areszt na Hruszewskiego.

W poniedziałek dnia 29 kwietnia b. r. aresztowano min. wojny, Żukowskiego i panią Tkaczenko, której mąż gdzieś się ukrył. Tego samego dnia ogłosił gen. Eichhorn, że rząd ukraiński przestał istnieć i zamianował »hetmanem« Ukrainy Skoropackiego.

O hetmanie, a właściwie dyktatorze Ukrainy Skoropackim otrzymał »Czas« następujące informacye:

»Obwołany na placu sofijskim hetmanem Ukrainy, Skoropacki był czynnym generałem wojsk rosyjskich. Jest to bogaty obywatel ziemski gubernii połtawskiej, człowiek z europejskiem wykształceniem, który aż do wybuchu rewolucyi uchodził i uważał się za Rosyanina. Po sformowaniu pierwszej ukraińskiej Rady, organizował t. zw. wolne kozactwo, gdy jednak ruch ukraiński zeszedł na drogi społecznego radykalizmu, usunął się od tej roboty. Należy do grupy ziemiańskiej rewolucyjnej Ukrainy, która występuje stanowczo przeciwko eksperymentom socyalistycznym Hruszewskiego i jego towarzyszy. Razem z innymi »Ukraińcami«, ks. Koczubejem, przygotował Skoropacki deputacyę do układów z Austryą. Ale hr. Czernin, informowany przez p. Wasilkę, oddał się wyłącznie na usługi samych awanturniczych radykałów, i razem z nimi ułożył traktat brzeski, który oddał władzę w ręce Hruszewskiego i Hołubowycza. Niemcy, przyjrzawszy się bliżej stosunkom miejscowym, postawili obecnie na czele Ukrainy wybitnego przedstawiciela ziemiaństwa i konserwatystę, jakim jest niezawodnie Skoropacki. Przyjęło go z zapałem duchowieństwo prawosławne, a metropolita kijowski dokonał na nim starożytnego obrzędu »postrzyżyn i pomazania«.

Życie w Rosyi.

II.

(Zob. poprzedni, popoł. numer. »N. Ref.«)

Inny przybysz z Rosyi tak opowiada w »Nieuwe Rotterdamsche Courant« o stosunkach w Rosyi:

Podróżny, który jedzie do Petersburga, powinien się przygotować na trzy rzeczy: na głód, na niebezpieczeństwo osobiste i na klęskę komunikacyjną. Zaprowiantowanie stolicy ma w ręce garść żołnierzy, którzy regularnie idą na wieś, skupują tam wiktuały i potem niemi spekulują. Liczba ich jednak wciąż się powiększa, tak że skupując po wsiach, przelicytowują się wzajemnie, co szalenie podraża ceny. W mieście samem handluje tysiące żołnierzy wiktuałami. W pobliżu Newskiego Prospektu jest ognisko tej sprzedaży, gdzie można wszystkiego dostać: od zboża i mąki, do podartych kaloszy i skradzionych zegarków. A przecież i to zaprowiantowanie jest jeszcze szczęściem dla Petersburga, gdyż bez niego byłaby nędza jeszcze większa.

Wychodząc z domu, nie bierze się ze sobą pieniędzy. Źle jest też chodzić po ulicach w lepszem odzieniu. Pieniądze musi się przechowywać nie w szufladach, ani w kasach, ale w miejscach takich, gdzieby się ich nikt nie spodziewał. Zwykła sztuczka bandycka jest taka: Zajeżdżają samochodem, »w imieniu rządu« przeprowadzają rewizyę domową i rabują przytem wszystko co mogą. Powszechna dezorganizacya uniemożliwia wszelkie dochodzenia. To rozpanoszenie się bandytyzmu pociąga za sobą wiele linczów. Byłem świadkiem, jak pewną kobietę wrzucono do Newy za to, że sprzedała funt chleba za 7 rubli. Publiczność oburzała się tylko tem, że jej wprzód sukni nie zdjęto. Opowiadają sobie w Petersburgu, że gdy raz wieczorem szło dwóch ministrów do Instytutu Smolnego na posiedzenie, bandyci obrabowali ich na ulicy tak kompletnie, że ministrowie przybyli na posiedzenie w koszulach.

Ulice pełne są wybojów i śmieci. Tramwaje przeładowano, ludzie wiszą na nich z tyłu i z przodu. Żołnierze mają wolną jazdę, a ponieważ tysiące ich nie ma nic do roboty, więc pół dnia spędzają w tramwaju. Rząd mógłby znieść te wolne karty i zaprowadzić porządek, ale nie chce »zamachu« na swobody żołnierzy. Fiakry są drogie i ledwie się ruszają, często wywracają się z powodu wyboi na ulicach. Jazda za 1 klm. kosztuje 10 rubli, w nocy 20 do 25 rubli. Samochodów nigdy się nie dostaje.

Oto inne relacye:

Lenin zajmuje się teraz karczowaniem starego systemu, co jednak nie może się odbyć bez głębokiego ranienia klas społecznych. Ludzie nie nauczyli się jeszcze rezygnacyi. Gdzie się spojrzy, w tramwajach elektrycznych, na ulicach, w domach, wszędzie spotyka się trwożliwy, szczuty byle czem niepokój, który często przechodzi w rozpacz. Nowe ustawy spadają teraz na ludność tak gęsto i szybko, jak strzały na ulicach. Wielkie ważne sprawy są w nich załatwiane, jak drobnostka. Ustawy te dotykają każdej osoby, a to nie żarty. Od rana do wieczora każdy zaniepokojony jest myślą o swojej najbliższej przyszłości. »Czy jutro wezmą mi moje mieszkanie? Ile z mojej garderoby zostawi mi państwo? Czy mój pierścionek ślubny jest ciężki? Czy moje dzieci wezmą do państwowej ochronki dziecięcej?« To wszystko nadwyręża nerwy, zwłaszcza gdy w dodatku nie ma się nic do jedzenia. Nic więc dziwnego, że w socyalno-rewolucyjnym Petersburgu zdarzają się tak częste wypadki obłąkania.

Widziałem raz w tramwaju parę świeżo poślubionych małżonków. Był to niezwykły widok: tacy weseli, szczęśliwi ludzie, myślący tylko o sobie, żartowali i śmiali się. Jestem jednak pewien, że wszyscy w wozie stawiali sobie pytanie: »Jak ci dwoje mogą się cieszyć? Z czego chcą żyć?« Nawet jeżeli należą do koła bolszewików, to i dla nich czasy są smutne. Lenin wyraził się, że droga do nowego nieznanego państwa prowadzi przez popsuty most. Ubodzy i robotnicy mają się dziś także gorzej, niż dawniej, ponieważ wszelka praca leży odłogiem, ale mają przynajmniej obietnice, że przyjdą lepsze czasy. Miesiąc temu wyszło rozporządzenie, że obywatele mogą z banków podejmować miesięcznie tylko 600 rubli. »Prawda« przynosi codzień nowe rozporządzenia, podpisane przez Lenina. Przez cały luty mali roznosiciele dzienników mieli na ustach tylko dwie rzeczy, które każdego interesowały, mianowicie nowe rozporządzenia i stan rokowań pokojowych.

Działalność rosyjskiego przemysłu sparaliżowano zupełnie rozporządzeniem, które ma na celu zdemokratyzowanie fabryk. Pewien dyrektor fabryki, który 25 lat działał w Petersburgu, zapewnia, że prawie wszystkie przedsiębiorstwa już nie funkcyonują, a brak robotnika stał się katastrofalnym. Koleje są w takim nieporządku, że jest niemożliwem transportować surowce. Kierownictwo fabryk znajduje się w rękach komitetów robotniczych, które mają się także zajmować zarządem. Każdy czek musi być podpisany przez dwóch urzędników i dyrektora, następnie bada go ów komitet. Wypłaca się tylko tyle, ile potrzeba na płace robotnicze. W przeważnej liczbie fabryk oddalono inżynierów. Wiadomości fachowych teraz się nie wymaga.

Przekupstwo kwitnie tak, jak za czasów caratu, lecz z tą różnicą, że z powodu większej liczby pośredniczących rąk, stało się kosztowniejszem. Sytuacya handlu jest podobna jak przemysłu. Większa część sklepów zabiła okna wystawowe deskami i sprzedaje ostatnie swoje zapasy po cenach kolosalnych. Jedynym interesem prosperującym niezależnie od dawnych i nowych ustaw, jest sprzedaż rzeczy skradzionych, tytoniu i chleba. — Grosistami tych towarów są żołnierze. Newski Prospekt przemieniono na rynek [illegible]. Rynek Aleksandra i zakłady zastawnicze są kopalniami złota dla ludzi, znających się na interesie. Wszystkie skradzione przedmioty dostają się ostatecznie do tych centrów, a kto umie, może sobie wśród łachmanów wybrać najkosztowniejsze przedmioty. Jeden z moich znajomych kupił na rynku Aleksandra kilka złotych liści, które chowa jak relikwie, jest bowiem mocno przekonany, że pochodzą z cerkwi piotropawłowskiej, z której ukradziono wszystkie kosztowne wieńce złote i srebrne, zdobiące filary. Z świętych obrazów na grobach carów pozostały tylko gwoździe, masywnych złotych krzyżów już niema. Cerkiewka św. Piotra, sporządzona z dwu milionów starych złotych rubli, cacko artystyczne, które stało w katedrze Isakowskiej, na razie jest w schowku u popów. Kto chce sprzedać swoje klejnoty, futra itp., a jest wielu takich, może to uczynić tylko ogłoszeniami na oknach i murach domów, co jednak jest rzeczą niebezpieczną i ryzykowną. Tylko gazetom bolszewickim przysługuje prawo zamieszczania anonsów. Jak słychać, cały dochód z inseratów ma przypaść państwu. Nikomu nie wolno posiadać więcej jak 68¼ gramów złota. Reszta jest własnością państwową. Wszystkie mieszkania przy pierwszorzędnej ulicy Kamen Ostrowski muszą być oddane bolszewikom. Takie rozporządzenia pojawiają się codziennie.

Niedawno jedno z nich zajmowało się kwestyą służby domowej. Wprowadzono ośmiogodzinny dzień pracy dla tej kategoryi służby. W niedzielę i święta praca zaczyna się o 9 rano a kończy o 3 po poł. Służba otrzymuje 2 wolne dni w miesiącu. Za godziny pracy dodatkowej, dozwolonej tylko w nadzwyczajnych wypadkach, należy płacić podwójnie. Prócz tego służba otrzymuje miesiąc płatnego urlopu. Płace służby domowej wynoszą od 50 do 150 rubli miesięcznie.

Oczywiście dotychczas ludność nie mogła się jeszcze przyzwyczaić do tych nowych ustaw. Ci, których się przydybie na niestosowaniu się do ustaw, podlegają surowym karom. »Prawda« ogłosiła, że państwo codziennie wybiera jakich 60.000 rubli z tytułu takich grzywien. Pewien kupiec w Petersburgu, który nie złożył pieniędzy na zasiłki dla żołnierzy, został ukarany grzywną 22.000 rubli.

Czesi o Trzecim Maja.

Dzienniki czeskie w ostatnich czasach poświęcają baczną uwagę sprawom polskim. Każdy przejaw życia zarówno politycznego, jak kulturalnego i ekonomicznego nietylko w Galicyi, ale także w Królestwie Polskiem i w Poznańskiem są przez prasę czeską regestrowane i komentowane w sposób, świadczący zarówno o zainteresowaniu jak o zrozumieniu spraw polskich. Jednym ze znamiennych objawów takiego inteligentnego zainteresowania się sprawami polskiemi jest np. artykuł wstępny, poświęcony przez »Narodni Listy« w dn. 3 bm. polskiemu świętu narodowemu.

W artykule tym, zatytułowanym »Polski 3 maj«, przedewszystkiem omówiono znaczenie ustawy o Konstytucyi 3 maja w dziejach polskich, w których stanowił jeden z punktów zwrotnych. Tu przytoczono słowa ówczesnego męża stanu angielskiego o uchwaleniu przez Sejm polski Konstytucyi 3 maja: »Szczęśliwy będziesz narodzie, jeżeli będziesz zdolny postępować tak dalej, jak zacząłeś«.

Przypomniawszy późniejsze tragiczne dzieje upadku Konstytucyi, a z nią Polski, »Narodni Listy« podnoszą, że »w tym roku Polacy świętują Trzeci Maja z większą siłą nadziei, że sprawa narodowa wróci w ręce ludu«. Następnie, po wyrażeniu oczekiwania, że Polacy nawrócą do polityki wspólnej z Czechami i południowymi Słowianami, tak kończą swój artykuł: »Wierzymy ludowi polskiemu. Wierzymy w jego zdrowe słowiańskie jądro, wierzymy, że nie opuści jedynej drogi, którą mu wskazuje wielka tradycya narodowa, aby zdobyć mógł wypełnienie politycznego testamentu narodowego, na który wskazuje Konstytucya Trzeciego Maja«.

Co do ostatniego ustępu, zupełnie zrozumiałego z punktu widzenia polityki, uprawianej przez »Narodni Listy«, to przyjmując z wdzięcznem sercem sentyment, wyrażony dla naszego narodowego święta i dla naszych politycznych ideałów, musimy zauważyć, że polityka każdego narodu musi kroczyć własnemi drogami, czasem nawet odmiennemi od tych, które mogłyby być im sympatyczne ze względu np. na sentymenta słowiańskiego pochodzenia. Wybór bowiem tych dróg dyktowany jest nie tylko uczuciami, ale także koniecznościami i trzeźwem liczeniem się z rzeczywistością.

Od Administracyi.

Celem uregulowania nakładu, prosimy o możliwie najwcześniejsze nadsyłanie prenumeraty. Warunki prenumeraty zamieszczone są w nagłówku dziennika.

Kronika.

Kraków, 5 maja.

BRAK MIĘSA W KRAKOWIE nietylko nie zmniejszył się, ale stał się zjawiskiem stałem, które wywołało już odpowiednie przystosowanie się do niego i konsumentów i sprzedawców. Pierwsi mianowicie pogodzili się z myślą, że otrzymanie jakiegoś kawałka mięsa jest cudem, za który żadna cena nie jest za wysoka, a sprzedawcy z tej psychologii konsumentów i z sytuacyi snuli odpowiednie wnioski. Obecnie w jatkach krakowskich sprzedaje się mięso zupełnie jawnie po 16 koron za kilo i wyżej, wcale nieszczególnej jakości, z kośćmi; jest to już cena przewyższająca możność nabycia klasy średniej — i ceny bydła na prowincyi, gdzie ono jest nabywane. Po trochę niższej cenie, niż u rzeźników, można w Krakowie nabywać mięso w sklepikach spożywczych, które sprowadzają mięso wprost z prowincyi i zadowalniają się mniejszym zyskiem. Tymczasem taryfa maksymalna na mięso wynosi po dawnemu 5 koron za kilo, lecz nikt się do niej nie stosuje. Czy nie lepiej byłoby, aby taryfę tę oficyalnie podnieść i tem położyć tamę lichwie mięsnej, obecnie nie mającej granic, jednocześnie zaś poczynić kroki, aby rzeźnicy normalnie otrzymywali bydło do bicia drogą przez Centralę, a nie pokątnie. Obecnie jeżeli nawet otrzymają od czasu przez Centralę pewien przydział bydła rzeźnego, to nikt z tego mięsa po cenach taryfy nie kupi. Taki stan rzeczy trwać długo nie może i z niego trzeba znaleźć jakieś wyjście. Albo naprawdę dostarczać bydła przez Centralę, podwyższyć taryfę i przestrzegać jej, albo też poczynić starania o wprowadzenie wolnego obrotu i ułatwić rzeźnikom krakowskim nabywanie bydła na prowincyi.

JUBILEUSZ TEATRU NARODOWEGO W PRADZE. W dniach 15, 16 i 17 maja b. r. obchodzą Czesi pięćdziesięciolecie swego »Narodniho Divadla«. W związku z tem bawili w Krakowie delegaci komitetu jubileuszowego: profesor Adolf Černy, nasz serdeczny przyjaciel, i Jarosław Kvapil, dyrektor »Nar. Divadla«, aby osobiście zaprosić do Pragi Radę miasta, szereg instytucyj kulturalno-oświatowych, oraz wybitne jednostki ze świata nauki i sztuki. Część drukowanych zaproszeń rozesłano wprost z Pragi, część roześle w tych dniach miejscowy komitet krakowski, w skład którego wchodzą: dyrektor Grzymała Siedlecki, profesor Tadeusz Grabowski, redaktor Władysław Prokesch i p. Maciej Szukiewicz. Ze względu na przydzielenie odpowiednich kwater, komitet praski uprasza o wczesne zawiadomienie, na czyj przyjazd może na pewne liczyć. Termin zgłoszenia upływa z dniem 11 maja. Zgłoszenia nadsyłać należy do dyrekcyi teatru Juliusza Słowackiego w Krakowie, która drogą telegraficzną uwiadomi komitet praski o liczbie uczestników zjazdu.

I. KONCERT »TONKUENSTLERÓW«. W poniedziałek o godzinie 8 wieczorem odbędzie się w »Sokole« I. koncert symfoniczny orkiestry wied. »Tonkünstler-Verein« pod dyrekcyą Oskara Nedbala.

Program obejmuje: 1) Smetana: Uwertura »Sprzedana narzeczona«. 2) Czajkowski: Symfonia »Patetyczna«. 3) Karłowicz: Odwieczne pieśni. 4) R. Strauss: Till Eulenspiegel.

Bilety, pozostałe na ten koncert, jako też na generalną próbę i pierwsze wykonanie IX. symfonii Beethovena, sprzedaje księgarnia Fr. Eberta.

LEO SLEZAK, śpiewak o światowej sławie, którego roku zeszłego tak entuzyastycznie przyjęła nasza publiczność, czyniąc zadość licznym prośbom, skierowanym wprost do artysty, wybrał na program zapowiedzianego koncertu w Krakowie szereg aryj operowych z najwybitniejszych partyj swego bogatego repertoaru. Slezak odśpiewa arye z opery „Carmen", „Cyganerya", „Afrykanka", „Aida", „Toska", „Pajace" i w. in. — Jedyny koncert znakomitego artysty, jak świadczy bardzo szybka sprzedaż biletów, wywołał wyjątkowe zainteresowanie w sferach muzycznych naszego miasta. Bilety do nabycia u J. Rudnickiego, linia A—B.

Z WAWELU. Na wystawie projektów odnowienia Wawelu, mieszczącej się w lokalu obok wejścia do podworca arkadowego, umieszczono obecnie model kościółka św. Feliksa i Adaukta, najstarszego z zabytków Wawelskich, odkrytego w roku 1917. Model przedstawia kościółek w rekonstrukcyi całości i stanowić będzie niezawodnie wielką atrakcyę dla miłośników zabytków Krakowa, zanim samo wykopalisko po gruntownem oczyszczeniu stanie się dla ogółu przystępnem.

Z UNIWERSYTETU. Włodzimierz Mostowski, rodem z Bochni, otrzymał na uniwersytecie Jagiellońskim stopień doktora praw.

SEKCYA WIOŚLARSKA AKADEMICKIEGO ZWIĄZKU SPORTOWEGO otworzyła sezon i przyjmuje wpisy nowych członków i uczestników na przystani sekcyi w Dębnikach, ulica Tyniecka (ogród pałacu hr. Lasockich) w godzinach dyżurowych codziennie, z wyjątkiem niedziel i świąt, od godziny 6 wieczorem. Tamże nauka wiosłowania i pływania.

REKWIZYCYA WEŁNY OWCZEJ. Wskutek odniesienia się komendy wojskowej w Krakowie, magistrat wzywa wszystkich hodowców owiec, aby posiadane owce bezwarunkowo w terminie między 15 maja a 15 czerwca b. r. poddali strzyżeniu, a zebraną wełnę zachowali, celem oddania całego zapasu na cele wojny w terminie, który później będzie podany do wiadomości. Zebranej wełny ani pozbywać osobom prywatnym, ani przerabiać, ani też przechowywać dla siebie nie wolno.

POMYSŁOWY JUBILER. Do policyi krakowskiej doniesiono z Przemyśla, że na dworcu tamtejszym aresztowano 37-letniego Leona Gelesa, przy którym znaleziono cały skład rozmaitych kosztowności. Aresztowano go w chwili, gdy chciał sprzedać kelnerowi zegarek złoty za bardzo niską cenę. Między odebranemi rzeczami znajdują się bardzo kosztowne puhary, kandelabry srebrne, klosze z monogramem »E«, taca z napisem ruskim i monogramem »A. P.«. — Prócz tego znaleziono przy nim 13.030 K w gotówce. Aresztowany tłomaczy się, że kupił te rzeczy w Krakowie i we Lwowie. Wartość odebranych przedmiotów przekracza kilkadziesiąt tysięcy koron.

ECHA KRADZIEŻY RABUNKOWYCH. Policya krakowska w dalszym ciągu przeprowadza rewizye u podejrzanych osób za ostatnie rabunki. Wczoraj znowu aresztowano kilkanaście osób, u których znaleziono dużo rzeczy, pochodzących z rabunków sklepowych. Rekrutują się oni przeważnie ze znanych przestępców kryminalnych. Do dyrekcyi policyi zgłaszają się już liczni poszkodowani po odbiór skradzionych rzeczy.

ZAGINIONA. Wczoraj zawiadomił policyę krakowską Paweł Marczuk, rolnik z Pleszowa pod Tarnopolem, że w przejeździe z robót polnych z Prus, zaginęła w Krakowie jego 18-letnia córka, Marya. Dziewczyna była wysokiego wzrostu i ubrana z miejska. Ojciec obawia się, iż zaginiona popełniła samobójstwo, gdyż była przygnębiona utratą matki.

Z kraju.

TARNÓW, 3 maja. (Z Rady miejskiej. — Chleb owsiany. — Muzyka wojskowa. — Od[illegible]enie).

Pod przewodnictwem burmistrza d[illegible]rtla odbyło się wczoraj posiedzenie Rady miejskiej. Na początku posiedzenia burmistrz poświęcił dłuższe serdeczne wspomnienie ś. p. Rutowskiemu, ku którego czci Rada uchwaliła przemianować ulicę Koszarową jego imieniem. Przemówienia burmistrza wysłuchała Rada stojąco. Z kolei burmistrz zaprosił radnych do udziału w pochodzie ku uczczeniu Konstytucyi 3 Maja, oraz o uchwalenie 250 koron na potrzeby T. S. L., wyraził podziękowanie Kasie oszczędności za wyasygnowanie 700 K dla ubogich miasta i drowi Ringelheimowi za 500 K, złożone na ten sam cel. Wnioski burmistrza Rada jednomyślnie uchwaliła, oraz upomniała się pod adresem władz, iżby budynki szkolne w interesie wychowania zostały oddane, a szczególnie, by II. gimnazyum otrzymało z powrotem swój budynek.

Z kolei profesor Wojciechowski interpelował w sprawie zamierzonej jatki miejskiej i nieporządków w mieście, r. Silberpfennig w sprawie przydziału zboża z Ukrainy dla miast Galicyi zachodniej, r. Styliński w sprawie uzależnienia wynajmu sali Kasy oszczędności od pozwolenia starostwa, oraz nierównomiernego traktowania obywateli obu wyznań przez rząd; r. Kostelecki w sprawie skłonienia Kasy oszczędności do świadczeń z zysków dla ubogiej ludności, i r. Gutowski w sprawie nieporządków, panujących w ogrodzie miejskim. Na interpelacye odpowiadali: burmistrz dr Tertil, wiceburmistrz dr Mütz i r. Kusz, dyrektor Kasy oszczędności.

Po referacie wiceburmistrza dra Mütza, uchwalone wnioski magistratu: za przystąpieniem do Spółki dla obrotu towarowego Galicyi z Rosyą i Ukrainą z udziałem 10.000 K, na zaciągnięcie pożyczki 50 tysięcy koron na pokrycie ceny za drzewo opałowe, oraz na zaciągnięcie pożyczki 100.000 K na cele aprowizacyjne miasta. Pożyczki mają być zaciągnięte w miejskim Zakładzie wojennym. Przy tej sposobności uchwalono wniosek r. Silberpfenniga, zgłoszony przy interpelacyach. W dalszym ciągu w sprawie regulacyi Wątoka, po wyjaśnieniach ze strony dyrektora Ursiniego, uchwalono starać się o pieniądze na ten cel w Centrali odbudowy w dziale rolniczym w formie subwencyi, względnie pożyczki, w wysokości 200.000 K. W sprawie zakupna gruntów pod studnię wodociągową w Świerczkowie uchwalono na wniosek r. Gutowskiego, [illegible] przewodniczącego komisyi kontrolującej, z powodu wygórowanego żądania ze strony zarządu dóbr książąt Sanguszków, pójść na drogę sądową.

Wkońcu uchwalono wydzierżawić 2 morgi gruntu miejskiego na ogród szkolny dla seminaryum nauczycielskiego żeńskiego na lat 15 za czynszem rocznym w wysokości 100 K. Patronatowi harcerskiemu zawotowano datek w wysokości 500 K i załatwiono kilka spraw pomniejszego znaczenia.

Od kilku dni wypieka się u nas chleb owsiany i sprzedaje ludności. Jakość tego chleba z dnia na dzień się pogarsza. Zwłaszcza ości w nim dużo, tak, że na przykład dzieci i chorzy tego absolutnie jeść nie mogą.

W ostatnim czasie przybył do naszego miasta batalion jednego z pułków strzelców. Razem z pułkiem przybyła jego orkiestra, która codziennie koncertuje na placu Sobieskiego i na zbiegu ulic Chyszowskiej i Nowego Świata.

PRZEMYŚL, 2 maja. (Dzień 1 maja. — Opłakane stosunki aprowizacyjne).

Dzień 1 maja przeszedł u nas na ogół spokojnie. Pracę wstrzymano prawie wszędzie, tak w prywatnych przedsiębiorstwach, jako też w zakładach publicznych. Wiele sklepów było przez większą część dnia zamkniętych. O godzinie 11 przed południem odbył się w sali Domu robotniczego na Zasaniu wiec, w którym wzięło udział kilkaset osób. Pochód nie odbył się z powodu tego, że władze polityczne nie udzieliły zezwolenia. Bardzo charakterystyczne jest, że w obecnym roku prawie nie brali udziału w święcie robotniczem żydzi, którzy dawniej w tym właśnie dniu całemi grupami przechadzali się po mieście, z czerwonemi wstążeczkami.

[illegible] Nędza wśród mieszkańców szerzy się w zastraszający sposób i natychmiastowa pomoc, czy to ze strony rządu, czy miasta, jest konieczną. Dzisiaj zastanawiać się niema czasu, należy spieszyć z pomocą szybko, aby ratować życie ludzkie.

SYTUACYA APROWIZACYJNA LWOWA. Jak podnoszą dzienniki lwowskie, rezultatów akcyi zarządów miast Lwowa i Krakowa wraz z posłami u władz centralnych w sprawie stosunków aprowizacyjnych, prawie nie widać. Niepewność co do zaopatrzenia miasta w najkonieczniejsze artykuły spożywcze, jak chleb i mięso trwa dalej (o mące nie ma mowy).

Wobec tego stanu rzeczy zarząd m. Lwowa wysłał depesze telegraficzne do prezydenta ministrów Seidlera, ministra dla Galicyi Twardowskiego, ministra żywnościowego Paula i do prezydyum Koła polskiego z przedstawieniem grozy położenia, nadmieniając, że od szeregu tygodni karty mączne, wydawane mieszkańcom, nie mogą być zrealizowane, a zmniejszona racya chleba wobec licznych braków nie da się długo utrzymać. Tak samo nie ma żadnych roślin strączkowych dla zastąpienia niemi ewentualnie brakującego chleba i mąki. Zaopatrzenie Lwowa w mięso w dalszym ciągu zupełnie nie dopisuje wskutek funkcyonowania central. Słowem, sytuacya aprowizacyjna Lwowa przedstawia się [illegible] czyli taksamo, jak i innych większych miast Galicyi.

Dostarcza: urządzeń dla tartaków, cegielń, gorzelń i młynów. **Skład:** lokomobil używanych, [illegible] wężów gumowych.

B. UNGER Kraków, Floryańska 36.

BIURO SPRZEDAŻY MASZYN I PRZYBORÓW TECHNICZNYCH

Skład: olei do maszyn, transmisyj, pasów i uszczelnień wszelkiego rodzaju, przyrządów elektrotechnicznych etc.

FAŁSZYWE BANKNOTY RUBLOWE WE LWOWIE. Donieśliśmy już wczoraj krótko o aresztowaniu handlarki fałszywymi banknotami rublowymi we Lwowie. Jest to afera znacznych rozmiarów. Już przed dwoma tygodniami wykryła policya lwowska, że we Lwowie wśród pokątnych kupców znajdują się fałszywe 20- i 40-rublówki, przeważnie edycyi Kiereńskiego. Ruble te znajdowały się w obiegu u kupców, którzy nie mieli pojęcia, że nieraz kilkanaście, a nawet kilkadziesiąt tysięcy koron wkładali w fałszywą monetę rosyjską. Handel rublami tymi odbywał się w najgłębszej tajemnicy i to stanowiło powód, że śledztwo policyjne natrafiało na wielkie trudności. Dopiero onegdaj policya wpadła na ślad źródła, gdzie ruble masowo przewożono z Rosyi, składano w paczki, a następnie przez zaufanych puszczano w obieg. Za rubel płacono się tutaj po 2 K 20 h. Policya po przygotowaniach wstępnych weszła do mieszkania Rózi Baran przy ulicy Kołłątaja l. 3. Rózia Baran właśnie miała zamiar opuścić Lwów i wyjechać do Radziwiłłowa, a następnie dalej w głąb Rosyi do wiadomego sobie miasta, gdzie znajdowała się, a może też i jeszcze znajduje się drukarnia tych rubli. W mieszkaniu Baranowej zakwestyonowała policya 10.000 fałszywych rubli, przeważnie edycyi Kiereńskiego.

Nie ulega wątpliwości, że handel fałszywymi rublami, chociaż policya położyła kres dalszym machinacyom, przybrał wielkie rozmiary i bardzo wiele osób musiało paść ofiarą zuchwałej spekulacyi. We Lwowie puszczono w obieg kilkaset tysięcy rubli fałszywych, mają one wygląd małych papierków, jakby cukierkowych i zupełnie nie robią wrażenia monety państwowej.

Tajna fabryka znajduje się gdzieś w Rosyi, gdyż Baranowa zeznała, że stamtąd przywieziono jej znaczniejszy zapas tych rubli, a ona zarabiała rzekomo po 20 h na jednym rublu.

Z Królestwa Polskiego.

SEZON KĄPIELOWY W BUSKU. (Koresp. »Nowej Reformy«). Cieszące się wielką wziętością miejsce kąpielowe Busk, w czasach pokoju gromadzące gości z całej Polski, nie powinno tracić siły atrakcyjnej także podczas wojny, gdyż z niemniejszą starannością, choć w odmiennych warunkach, zapewnia kuracyuszom wszelkie wygody i, co najważniejsze, zupełnie dostateczną aprowizacyę. Zarząd spoczywa w ręku wojskowości austryackiej, która stara się utrzymać zakład na wysokości zadania. — Dyrektor zakładu, porucznik Künzl, podobnie, jak w ubiegłych dwóch sezonach, rozwija starania zarówno o aprowizacyę, jak o czystość, porządek i uprzyjemnienie gościom pobytu.

Busk, położony w zdrowej okolicy, znany jest ze swoich wód siarczanych, kąpieli błotnych, kąpieli z kwasem węglowym i elektrycznych, słonecznych i zabiegów wodoleczniczych. Wspaniały park zakładowy, kuchnia polska w zakładowej restauracyi zachęcały zawsze do dłuższego tutaj pobytu. Oprócz zakładu, wiele will prywatnych i restauracyj uczynić mogą zadość wszelkim wymaganiom. — Ceny utrzymane są w mierze i dla ogółu przystępne.

Komunikacya jest bardzo ułatwiona. Z Galicyi na przykład droga wypada na Kielce, skąd odjeżdża do Buska wygodny wojskowy samochód na 24 osób, a oprócz tego ciężarowy dla zabrania pakunków. Opłata skromna.

Sezon kąpielowy rozpoczyna się 20 maja i trwa do 20 września. W tym sezonie przygrywać będzie wyborna muzyka włościańska braci Namysłowskich od 20 czerwca do 20 sierpnia.

Prospekty wysyła bezpłatnie i wyjaśnień udziela zarząd kąpielowy w Busku.

MASOWY PROCES PRZECIW BANDYTOM. Z Radomia donoszą: Dnia 29 kwietnia b. r. królewsko-polski sąd okręgowy w Radomiu rozpoczął rozpatrywanie wielkiego procesu 35 bandytów, oskarżonych o cały szereg zbrojnych napadów rabunkowych, wykonanych przed dwoma laty w powiecie koneckim. Za stołem sędziowskim zasiedli: sędzia Borodyski, jako przewodniczący; sędzia J. Szuster, jako zastępca przewodniczącego; oraz ławnicy: Franciszek Bilek, Kazimierz Normark, Franciszek Pruszkowski, Zygmunt Zajewski. Oskarża prokurator Zygmunt Hubner. Obronę prowadzi adwokat przysięgły Jan Wigura, oraz naznaczeni z urzędu adwokaci przysięgli: Bronisław Staniszewski i Hasenbein. Na ławie oskarżonych zasiadło 35 mężczyzn.

Rozprawa ta ze względu na ilość oskarżonych, oraz wykonanych przez nich napadów bandyckich, budzi ogólne zainteresowanie i potrwa zapewne przeszło tydzień. Wszystkim oskarżonym grożą ciężkie kary.

Ze świata.

POCZTA W KIJOWIE. Lwowska dyrekcya poczt komunikuje, że, prócz poczty polowej 255, otwarto także etapowy urząd pocztowy 256 w Kijowie i etapowy urząd pocztowy 443 w Żmerynce dla ograniczonego prywatnego ruchu austryackich i węgierskich obywateli (także bośniacko-hercegowińskich) pod warunkami, przewidzianymi dla poczty polowej 255 w Odesie.

POŻAR NAJWIĘKSZEGO MŁYNA W AUSTRYI. W nocy ze środy na czwartek spłonął w Wysoczanie (powiat Karlin w Czechach) młyn parowy Odkolek, największe tego rodzaju przedsiębiorstwo w Austryi. Pożar powstał w budynku, w którym odbywała się właśnie przeróbka owsa. W całym młynie, którego ruch odbywał się wyłącznie zapomocą maszyn bez pomocy ludzkiej, znajdowało się tylko 6 robotników. Pożar w jednej chwili przybrał ogromne rozmiary, zaś akcya ratunkowa kilku straży pożarnych była utrudnioną z powodu braku wody. Ograniczono się do zlokalizowania pożaru, ratując nie objęte ogniem budynki, co się po części powiodło. Młyn i skład zboża spłonęły. Ogólna szkoda wynosi kilka milionów koron. Ile zboża zniszczył ogień, na razie nie stwierdzono. Jedni robotnicy mówią o 10 wagonach, inni podają tylko pół wagona.

FELIKSOWIE FROMOWICZOWIE obchodzili w dniu wczorajszym srebrne wesele, a zamiast przyjęcia u siebie złożyli 300 K na cele dobroczynne. 4812

REPERTOAR TEATRU MIEJSKIEGO IM. J. SŁOWACKIEGO.

W niedzielę, dnia 5 maja, po południu: »Pan Jowialski« Al. hr. Fredry; wieczorem: »Pan Damazy« J. Blizińskiego.

W poniedziałek, dnia 6 b. m.: »Marya Leszczyńska« T. Konczyńskiego.

We wtorek, dnia 7 b. m.: »Lato« Rittnera.

REPERTOAR M. TEATRU LUDOWEGO PRZY ULICY RAJSKIEJ.

W niedzielę, dnia 5 maja, po południu: »Królowa Tatr«; wieczorem: Po raz pierwszy: »Ożenić się nie mogę«, komedya w trzech aktach Al. hr. Fredry; »Majster i czeladnik«, komedya w dwóch aktach Józefa Korzeniowskiego.

W poniedziałek, dnia 6 b. m.: »Orfeusz w piekle«.

UCHWAŁĄ prezydyum c. k. sądu krajowego w Krakowie z dnia 29 marca 1918 r. lcz. pras. 1183/35/18 został p. Karol Hojtaś, kierownik sądownie zarejestrowanej firmy „Back i Fehl" Powszechny Zakład uniformowy w Krakowie, przy ulicy Podwale L. 5, mianowany zaprzysiężonym znawcą sądowym w zakresie przemysłu oraz handlu artykułami uniformowemi. 4896

CHORYM KOBIETOM naturalna woda gorzka „Franz Josef" pomaga do osiągnięcia lepszego apetytu, należytego trawienia, łatwego bez przeszkody wypróżnienia, przez co w wielu wypadkach następuje nadzwyczaj korzystny wpływ na chore organa. 2187

PRZEDSTAWIENIE DLA DZIECI
po zniżonych cenach
dziś w niedzielę o godzinie 3 po południu
w TEATRZE „NOWOŚCI".
O godzinie 5 i 8 wieczór po cenach zwykłych. 4909

700.000 koron premii
dają ciągnienia loteryi klasowej. Losy do najbliższej I klasy 1/1 40 K, 1/2 20 K, 1/4 10 K, 1/8 5 K wysyłają z poświadczeniem złożenia
BRACIA BEERMANN
Wiedeń, I., Rotenturmstrasse 13. 3469-4

Wicekanclerz Payer o zajściach na Ukrainie.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Berlin, 5 maja.

W głównej komisyi parlamentu niemieckiego przemawiał wicekanclerz Payer o kwestyi ukraińskiej. Wkroczyliśmy swojego czasu do Ukrainy na wyraźne życzenie rządu ukraińskiego — oświadczył Payer — by tam stworzyć porządek, a także z rozmaitych innych względów, by możliwie szybko a możliwie w jak największej mierze otrzymać z Ukrainy żywność dla Niemiec i Austro-Węgier. **Ukraina wówczas wyraźnie zobowiązała się po dzień 1 lipca dostarczyć co najmniej milion ton zboża.** Doświadczenie pouczyło nas jednak niebawem, że **rada nie jest w możności wśród ludności uwydatnić swojej powagi i spowodować ludność do oddania zapasów zboża.** Nie pozostało więc nic innego, jak starać się samodzielnie o dostawę zboża zgodnie z traktatem. Ludność odczuła to w wielu wypadkach jako ciężar, a także rada ukraińska nie mogła być tem mile dotkniętą. Tutaj leżało źródło rozgoryczenia. Dokonana zmiana rządu ukraińskiego nie stoi w żadnym związku z rozporządzeniem marszałka polnego Eichhorna w sprawie uprawy roli i uwięzieniem członków w radzie. Rada w ostatnich czasach traciła coraz to więcej grunt pod nogami. **Uporczywe trwanie przy teoryach komunistycznych nie znachodziło u większości włościan posłuchu** i zdaje się spowodowało głównie upadek rady. W każdym razie upadek spowodowany został przez włościan ukraińskich a nie przez nasze organa. Rozporządzenie w sprawie uprawy roli zostało wydane dla tego, ponieważ **wobec grożącego wywłaszczenia ziemi wynikło niebezpieczeństwo, że większa część ziemi będzie nieuprawioną** i Ukraina nie będzie mogła wypełnić zobowiązań, jakie na siebie wzięła. Rozgoryczenie rządu ukraińskiego, zdaje się, nie odnosi się do samego rozporządzenia, lecz głównie z powodu niedokładnego przedrukowania rozporządzenia w prasie ukraińskiej. Nadto rozporządzenie nie zwracało się przeciwko narodowi ukraińskiemu, lecz było wystosowane do komend niemieckich.

Co się tyczy uwięzienia członków rządu w radzie, to w nocy 24 kwietnia uwięziony został dyrektor banku ukraińskiego Dobryj, członek komisyi finansowej delegacyi ukraińskiej, która z nami pozostawała w rokowaniach. Uwięzili go trzej uzbrojeni ludzie, którzy podali, że działają z polecenia komitetu ratowania Ukrainy. Ten komitet, założony przed niedawnym czasem, **miała tendencye antyniemieckie. Do komitetu tego należało także kilku ministrów. Członkowie komitetu mieli między innymi na celu wypędzenie Niemców z kraju.** Na konferencyi, która kilka dni przedtem się odbyła, **poruszono myśl wymordowania wszystkich oficerów niemieckich.** Uwięzienie dyrektora Dobryja było przygotowaniem do dalszej akcyi. Wśród tych okoliczności nic pozostawało nic innego, jak tych, którzy taki plan wysnuli, szybko uczynić nieszkodliwymi. Nasz ambasador zażądał od ukraińskiego prezydenta ministrów przeprowadzenia natychmiastowego śledztwa. Prezydent ministrów przyrzekł to uczynić natychmiast. Gdy śledztwa nie przeprowadzono, trzeba się było chwycić samoobrony. **Marszałek polny Eichhorn w porozumieniu z ambasadorem zarządził wzmożoną ochronę na Ukrainie,** stosownie do której wszystkie przestępstwa przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu miały być karane przez sądy polowe. Wdrożone więc postępowanie sądowe **i zarządzono uwięzienie osobistości,** których nazwiska znane są z prasy. Że uwięzienie poszczególnych osób nastąpiło na radzie, jest ubolewania godnym fałszywym krokiem organów wykonawczych. Marszałek polny nie zwlekał z potępieniem tego faktu, wyraził prezydentowi ministrów pisemnie swoje ubolewanie a odnośny komendant niemiecki został natychmiast ze swego posterunku usunięty. Śledztwo **sądowe jest w dalszym toku. Pomocnik** byłego ministra spraw zagranicznych Lubiński został w międzyczasie wypuszczony na wolność, ponieważ nie było należytych powodów do jego uwięzienia. **Inni przyaresztowani znajdują się jeszcze w więzieniu. Nowy rząd oświadczył swoją zgodę na zaprowadzone sądy polowe.** Co się tyczy nowego rządu, to Ukraińcy sami, w szczególności włościanie ukraińscy, powołali ten rząd do życia, ponieważ **byli niezadowoleni z komunistycznych ustaw o wywłaszczeniu,** wydanych przez radę i ustalili program, który wprawdzie własność ziemi ogranicza, lecz przeprowadzić chce wywłaszczenie nie bez odszkodowania, lecz przez wykupno ziemi. Chłopi obwołali generała ukraińskiego Skoropackiego dyktatorem i hetmanem Ukrainy. Ten przyjął tę godność i tworzy obecnie nowy rząd. Nowy gabinet będzie również demokratyczny, lecz różni się od rządu dotychczasowego głównie tem, że nie uznaje teoryi komunistycznych. — Usunięcie dotychczasowego rządu dokonało się na ogół w sposób pokojowy. Możemy tylko pragnąć, aby Ukrainie wnet udało się pod osłoną naszej broni i przy pomocy naszej dyplomacyi powrócić do normalnych państwowych stosunków. W każdym razie nowy rząd oświadczył już naszym przedstawicielom, że stoi bezwarunkowo na podstawie pokoju, zawartego w Brześciu, i uznaje zawarte z nami umowy włącznie z dostawą zboża. Oświadczył się nadto za wolnym handlem na rzecz Niemiec i Austro-Węgier i zapewnił, że pierwszem zadaniem jego będzie zawarcie długoterminowej gospodarczej umowy z mocarstwami centralnemi. Dalsze umowy specyalnie co do **odszkodowania, jakie ma się zapłacić za naszą pomoc wojskową,** ustalone będą w ciągu dalszych obrad. Wicekanclerz wyraża nadzieję, że te rokowania doprowadzą do zadowalającego rezultatu.

Pos. Scheidemann prosi przedewszystkiem o podanie do wiadomości rozporządzenia marszałka polnego Eichhorna. Wyraża zdziwienie z powodu rozwoju wypadków na Ukrainie. Jeżeli podobne niebezpieczne eksperymenty na Ukrainie będą popierane, to **będziemy zmuszeni utrzymywać wielkie wojsko dla okupacyi. — Przedstawicielowi ukraińskiemu w Berlinie odcięto połączenie z Kijowem.** Nowy rząd na Ukrainie składa się z kadetów i federalistów, to znaczy z ludzi, którzy wedle swojej przynależności partyjnej są ostatnimi, z którymi byśmy powinni współpracować. **Hetman Skoropacki nie ma za sobą narodu.** Gdy był kandydatem do konstytuanty rosyjskiej otrzymał tylko 200 głosów, a gdy kandydował do konstytuanty ukraińskiej miał tylko 9 głosów. To oświetla całą sytuacyę. **Sprawa nie przedstawia się jako trwała.** Kongres włościan nie przyszedł do skutku w drodze wyboru. Naród niemiecki z tej sprawy nie doczeka się zbawienia. Mowca omawia całość kwestyi wschodniej i ogólne położenie polityczne. Zapowiada, że sprawę tę poruszy w plenum.

Poseł Erzberger oświadcza, że ta sama myśl, która zmiażdżyła kolos rosyjski, czyni wszystko, by go znów odbudować. Jest rzeczą konieczną omówić kwestyę ukraińską w plenum parlamentu, ponieważ cenzura nie pozwala na zgodne z prawdą przedstawienie rzeczy. — Ukształtowanie się kwestyi wschodniej jest decydującem dla całokształtu przyszłej konstrukcyi europejskiej. Ukraina jest znów osią wydarzeń. **Tam jednakże Niemcy popełnili, zdaje się, największe błędy.** Samowola podrzędnych kół wojskowych niszczy wszystko, co dotąd wybudowano. Także na Litwie zmniejszają się sympatye dla Niemiec. Prąd moskalofilski zyskuje górę, skoro chce się naród połączyć unią personalną z Niemcami.

Podsekretarz stanu Busche sprzeciwia się **twierdzeniu, jakoby Niemcy na Ukrainie swoją polityką popierali wielką własność.** Rozkaz Eichhorna o uprawie roli był wystosowany do komend niemieckich. Mowca odczytuje ten rozkaz, w którym **wyraźnie jest powiedziane, że nie narusza on ustawowych postanowień.** Ważnym jest jeszcze szczegół, że Skoropacki, który obecnie objął rząd, wyraził się, że ziemia będzie rozdzieloną na parcele i oddaną włościanom. Wynika z tego, że nowy rząd nie popiera wielkiej własności. Lista ministrów, podana przez dzienniki berlińskie, nie jest prawdziwą. Utworzenie gabinetu jest w toku.

Podsekretarz Braun rozpatruje kwestyę, **czy Ukraina rzeczywiście posiada zapasy zboża,** których mocarstwa centralne oczekują. Wedle zdania rzeczoznawców, jest to rzecz pewna. *Ani u wielkiej własności, ani u włościan, nie można niczego kupić bez żyda ukraińskiego.* Żyd pachciarz jest tam absolutną potrzebą. Ponieważ rząd ukraiński od zasady komunistycznej przeszedł znów do zasady wolnego handlu, istnieje nadzieja, że coś dostaniemy. Zawarty też został nowy układ, wedle którego rząd ukraiński ma dostarczyć mocarstwom centralnym zboża, a jeżeli się to nie uda, to mocarstwa **centralne mają prawo postarać się o to zboże we własnym zakresie.** — Z ogólnego dowozu z Ukrainy ze względu na sytuacyę Austrya w pierwszych dwóch miesiącach otrzyma dwie trzecie, Niemcy jedną trzecią, zaś od pierwszego czerwca stosunek będzie odwrotny. W obecnej **chwili jest rzeczą nadzwyczajnie trudną bawić się w proroctwa co do tego, co my z Ukrainy dostaniemy.** Chłop na Ukrainie domaga się towarów przędzalnych, tego Niemcy dostarczyć nie mogą, dalej żąda maszyn rolniczych. Możemy jedynie dostarczyć 30 ton, coś niecoś dostarczy Austrya.

Poseł Ledebour oświadcza: Fakty potwierdzają to, co jego polityczni przyjaciele przewidywali, jako złe następstwa pospiesznie zawieranych traktatów.

Obrady na tem przerwano.

Losy pruskiej reformy wyborczej.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Berlin, 5 maja.

Sejm ukończył wczoraj drugie czytanie przedłożenia o reformie wyborczej, które przyjęto zgodnie z wnioskami komisyi. Do większej dyskusyi przyszło przy obradach nad wnioskami partyi postępowej i narodowo-liberalnej w sprawie zaprowadzenia wyborów proporcyonalnych w większych miastach i częściach kraju różnojęzykowych. Mowcy wystąpili przeważnie przeciwko tym wnioskom.

Minister spraw wewnętrznych wywodził, że, gdyby za systemem proporcyonalnym oświadczyła się większość, to rząd byłby gotów to stanowisko akceptować, zwłaszcza także dla marchii wschodniej. **W interesie niemieckości leży, by reprezentacya przeważnie polskich powiatów oddaną była nie tylko Polakom, ale także i Niemcom.** Minister omawiał następnie politykę rządu wobec Polaków i zaznaczył, że należy w tym względzie uprawiać politykę realną, mianowicie nie tylko ze względu na chwilowe stosunki, lecz także z uwagi na konstelacye w przyszłości i wobec tego rząd wypracował plan, jak sobie przedstawia politykę w marchii wschodniej. Tę politykę pragnie rząd rozpocząć w tem założeniu, że także pruscy Polacy okażą większe zrozumienie dla państwa pruskiego. — Trzeba jednakże liczyć się z tem, że ze strony przedstawicieli frakcyi polskiej w Sejmie to założenie nie zostało wypełnione. **Z naszej więc strony nie mamy żadnego powodu, by program, przez nas obmyślany, obecnie w czyn zamienić.** Uważam jeszcze dziś za rzecz możliwą, że większa liczba pruskich Polaków, pomijając dążenia dalej idącego programu narodowego, stanie na gruncie faktów i państwa pruskiego. Wypadek ten zajdzie wtenczas, jeżeli granice na długi szereg lat będą ustalone i nie będą mogły być obalone, przedewszystkiem zaś granice tego państwa, które zwycięsko stać będzie przy końcu wojny.

Izba następnie wielką większością odrzuciła wnioski o prawie wyborczem proporcyonalnem.

Berlin, 5 maja.

Konwent seniorów Sejmu pruskiego uchwalił, że trzecie czytanie przedłożenia o reformie wyborczej ma się rozpocząć dnia 13 bm.

Z frontu francuskiego.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Berlin, 5 maja.

Urzędowo, wieczorem. Kontrataki francuskie na Kemmel i na Bailleul odparto, zadając nieprzyjacielowi ciężkie straty.

Porozumienie niemiecko-holenderskie

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Berlin, 5 maja.

Biuro Wolffa donosi: Rokowania niemiecko-holenderskie co do przewozu i żeglugi na Renie doprowadziły do zasadniczego porozumienia poruszonych kwestyi.

List Dmowskiego zmyślony.

(Tel. wł. „Nowej Reformy").

Lozanna, 5 maja.

Jestem upoważniony do oświadczenia, że wiadomość o liście, napisanym rzekomo przez Dmowskiego do jego przyjaciół w Warszawie, **jest nieprawdziwą.** Dmowski wogóle nie wysłał żadnego listu do Polski. Podpisano:

Natanson.

Długi Austryi.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Wiedeń, 5 maja.

Komisya dla kontroli długów państwowych przedłożyła Izbie posłów sprawozdanie o oddaniu w miesiącu kwietniu dwóch wydań zapisów dłużnych bankowi austro-węgierskiemu przez zarząd finansowy, z których każde wynosiło **954 milionów koron.** Z zawiadomienia tego wynika, że zaciągnięte w Austryi długi, pozostające głównie w związku z pomnożeniem not w obiegu, **doszły do wysokości 15 miliardów koron.** Sprawozdanie przytacza, że wysokość zadłużenia administracyi państwowej w banku austro-węgierskim, ale także zwłaszcza częste apelowanie administracyi do banku biletowego, musi wywołać jak najpoważniejsze obawy ze **stanowiska państwowo finansowego i waluty.** Komisya kontroli długów państwowych nie może tego zapoznawać, że **głównym powodem zaciągania długów są nadzwyczajnie wysokie żądania administracyi wojskowej,** która mimo nacisku ze strony parlamentarnej w swej gospodarce mało trzyma się zasady, by o ile nie chodzi o środki na bezpośrednie prowadzenie wojny, starać się ograniczyć wydatki do bezwarunkowo koniecznych. Z jednej strony wzrastają **płace wraz z dodatkami dla oficerów sztabowych,** zwłaszcza w głębi kraju do wysokości niestosunkowej, z drugiej zaś strony mnożą się wypadki nieekonomicznego gromadzenia żołnierzy poza frontem, nadto przyznawane są jeszcze nadmierne ceny przy dostawach materyałów, *tak, że wytworzyć się musiała opinia, że jeszcze jasno nie zrozumiano, iż zapotrzebowania winny* odpowiadać gospodarczej wytrzymałości. Stałe i rychłe dążenie ku poprawie tego stanu musi być najpilniejszym obowiązkiem rządu, który z całym swoim wpływem starać się musi przeciwdziałać tym objawom, które coraz to silniej wobec długiego trwania wojny się ujawniają.

„Długi wojenne Austryi a Polska".

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Wiedeń, 5 maja.

»Polnische Press Agentur« zamieszcza informacye, pochodzącą z dobrze poinformowanej strony politycznej, wykazującą fałszywe przesłanki, na których się opiera artykuł »N. Fr. Presse« od tytułem: »Długi wojenne Austryi a Polska«, w którym to artykule wyrażone było zapatrywanie, że w razie prawnopaństwowego połączenia Polski z monarchią, Polska miałaby objąć część wzmożonych długów państwowych monarchii, a to wedle klucza ludności w okrągłej sumie 19 miliardów.

Przesilenie gabinetowe na Węgrzech

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Budapeszt, 5 maja.

»Lloyd« donosi:

Pismo królewskie, poruczające dr Wekerlemu utworzenie nowego gabinetu, ukaże się w numerze wtorkowym dziennika urzędowego. Decyzye monarchy co do nominacyi innych ministrów opublikowane będą urzędowo we środę.

Dezerterzy węgierscy.

(Telefonem).

Wiedeń, 5 maja.

»W. Allg. Ztg.« donosi z Budapesztu:

Po zaprowadzeniu sądów doraźnych w koszarach budapeszteńskich, zgłaszają się codziennie setki dezerterów.

Generał Luchachec wydał rozkaz dzienny, w którym podnosi, że ci żołnierze, którzy zbiegują z formacyj marszowych, **poddani będą sądowi doraźnemu w 24 godzinach.**

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI.
Wydawca:
RUDOLF OSMAN.

Nadesłane.

(Artykuły w tym dziale nie pochodzą od redakcyi).

PANNA, lat 28, przystojna brunetka o niebieskich oczach, dobra i bardzo inteligentna, mająca 12.000 koron rocznego dochodu i osobisty majątek 10.000 koron, wyjdzie za mąż za człowieka wybitnie inteligentnego na odpowiedniem stanowisku, prawego charakteru, ewentualnie za bezdzietnego wdowca do lat 45. Fotografia pożądana. — Zgłoszenia przyjmuje Administracya „Nowej Reformy" pod: „Gdzie ty Kajus, tam ja Kaja". 4740-3

Roman Mikulski

c. k. rewident rachunkowy wyższego Sądu krajowego w Krakowie

opatrzony św. Sakramentami, zmarł dnia 3 maja 1918 roku, w 65 roku życia.

Złożenie zwłok odbędzie się w poniedziałek, dnia 6 b. m. o godzinie 5 po południu z domu przedpogrzebowego na cmentarzu krakowskim, na które pozostała rodzina zaprasza Krewnych, Kolegów Zmarłego i Znajomych.

Msza święta żałobna

odprawioną zostanie we wtorek dnia 7 b. m. o godzinie 8 rano w kościele parafialnym św. Floryana.

Podziękowanie.

Wszystkim, którzy okazali współczucie po śmierci ukochanego syna i brata

Bronisława Józy Dębickiego,

zasyłamy serdeczne „Bóg zapłać!"

Rodzina.

TYSIĄC POLSKICH DZIECI ULEGA GERMANIZACYI W POLSKIEJ OSTRAWIE NA ŚLĄSKU.
Dla ratowania ich musi być zebrane w najbliższym czasie
100.000 KORON
na szkołę wydziałową imienia Tad. Kościuszki.
Pieniądze na ten cel przesyłać należy
DO BANKU ROLNICZEGO W CIESZYNIE
(na Górnym Rynku 12). 3027 10

Wymarzone szczęście
czteroaktowy dramat społeczny, z głośną Stella Harf w roli tytułowej, w wykonaniu pierwszorzędnych artystów ukaże się po raz pierwszy w poniedziałek 6 b. m. na ekranie w popularnym
Kinoteatrze „Sztuka"
przy ulicy św. Jana.
Treść jego stanowi tragiczny konflikt duchowy młodego arystokraty, ożenionego z piękną aktorką, oraz losy ich córki, skazanej na różne przejścia życiowe, po przebyciu jednak których znajduje swe szczęście wymarzone w związku z ukochanym od pierwszych lat młodości hrabią Marholmem. 4916

Dr OSKAR KAUFMANN
ordynuje, jak dawniej
w KARLSBADZIE „Haus Goldener Helm". 4839-5

Dr S. FILIPKIEWICZ
ordynuje, jak zwykle
w Trencsenteplicz
i udziela wszelkich wyjaśnień. 4920-1

KTO ZNALAZŁ PIESKA żółtego pincza 3 maja na ulicy Czystej, raczy łaskawie zgłosić za wysokiem wynagrodzeniem, nawet i w prowiantach, na ulicę Czystą L. 21, II piętro na prawo. 4945

KUPIĘ ładne, używane umeblowanie jednego pokoju, ewentualnie z kuchnią. Zgłoszenia pod „J. B." przyjmuje Administracya „Nowej Reformy". 4783-3

Gorzelnie
browary, krochmalnie, suszarnie, cegielnie, młyny wodne, parowe i motorowe, kominy, dachówki i t. p.
poleca po najniższej cenie
M. Altstock
Lwów, Brajerowska 5. 4874

Kawiarnia i Restauracya Drobnera
Od 1 maja 1918 roku
Dwa koncerty dziennie
Orkiestry zespołu członków filharmonii warszawskiej.
Wstęp wolny. 4643-5

Dr Maurycy SCHELLER
otworzył kancelaryę adwokacką
w Krakowie przy ulicy św. Gertrudy L. 8.

FIRMA H. MENDELSOHN W KRAKOWIE
poszukuje
ZDOLNEJ SIŁY BIUROWEJ
korespondującej biegle po polsku i poniemiecku. Pierwszeństwo mają osoby z zawodu spedycyjnego. — Zgłoszenia osobiste od godz. 11—12 4792-8

Pensyonat A. Borońskiej
Kraków, ulica Karmelicka L. 22.
Pokoje z utrzymaniem. Także obiady w miejscu lub na miasto

Męskie i damskie suknie!!!

Przeróbki, nicówki uskutecznia najdokładniej: Pierwsza krajowa spółka zjednoczonych firm krawieckich Galicyi. Stow. zarej.-str. z ogr. poręką. Ul. Mikołajska l. 13. Telefon Nr 8037. 4518 3 5

Naprawia

i instaluje telefony, dzwonki elektr., oraz wszystko w zakresie elektrotechniki

T. ARMATYS

Kraków, Zyblikiewicza 15. 4556 2 3

Potrzebny chłopiec

w wieku 14—16 lat (umiejący czytać i pisać) do drobnych posług. Zgłoszenia przyjmuje Administracya „N. Reformy“ 25 8 0

Firma Józef Fertig
ul. Szewska 5,

poszukuje **korespondentki** polsko-niemieckiej od 1 maja. Zgłoszenia osobiste między godz. 6—7 wieczorem. 4611 4 4

250 K

dam za wyszukanie lub odstąpienie dwóch lub trzech pokoi od frontu z kuchnią, na parterze lub I piętrze, ze światłem elektr. lub gaz., w śródmieściu, blisko Rynku. Zgłoszenia pod „Grzeczność“ przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 4572 4 4

Nauczycielka

języka angielskiego, **nauczycielka** języka francuskiego i **nauczycielka** języka niemieckiego **poszukują lekcyj** przez Biuro Stowarzyszenia Nauczycielek, Kraków, al. Karmelicka l. 32, I p. Zgłoszenia listowne lub osobiste od godziny 11-tej do 1-szej. 4523 3 4

Dzieła

Lucyana Rydla

Dramaty wierszem:

	koron
Betleem Polskie, ilustr. opr.	30·—
toż, wyd. popularne	1·20
Bodenhain	6·—
Na zawsze, ilustr.	6·—
Utwory dramatyczne 2 tomy	12·—
Zaczarowane Koło, ilustr.	6·—
Zygmunt August, 3 t.	16·—

Baśnie wierszem dla młodzieży:

Madejowe łoże, ilustr.	9·60
Pan Twardowski, ilustr.	6·—

Prozą:

Awanturnik 18 wieku, książe Denassów	3·—
Ferenike i Peisidoros	4·—
Katedra na Wawelu, ilustr.	10·—
Mała Historya Polski, ilustr.	—·60

Przekłady:

Apuleius. Amor i Psyche, ilustr.	7·—
Molière. Sawantki	3·—

Do nabycia w księgarni
D. E. Friedleina, Kraków,
3783 Rynek 17. 3 4

Do wynajęcia

piękny, słoneczny pokój umeblowany; tamże do sprzedania wanna cynkowa, oraz buty z cholewami. Ul. Lubicz l. 2, pałac, parter prawy. 4517 2 2

Magister

znajdzie zaraz umieszczenie **w aptece I. Kiezicłowskiego w Tarnowie.** 4554 5 5

Kostyumy

płaszcze i spódnice przyjmuje do roboty i przerabia w najkrótszym czasie, po cenach przystępnych

Magazyn konf. damskich
A. S. HIRSCH
Kraków, ul. Grodzka l. 30. 4566 3 4

Żądać

darmo, opłaconego **katalogu** z odbitkami zegarów, wyrobów złotych, srebrnych i muzycznych i t. d.

Jan Konrad

c. i k. nadworn. dostawca, **Brüx,** Nr 1872 (Czechy). Niklowy lub stalowy zegarek kotwiczny 26, 28, 30 K, z białego metalu (srebra Gloria), złocisty lub stalowy remont. o podwójnej kopercie 35, 40, 50, 60 K, skrzypce 22, 24, 26 K, harmonijki 26, 28 K i wyżej. Za każdy 3-letnie poręczenie. Wysyłka za zaliczką. Wymiana dozwolona lub zwrot pieniędzy. 1171 26 120

Udzielam

oddzielnie lub zbiorowo lekcyj rysunków, rzeźby i malarstwa wszystkiemi technikami. Wykładam historyę sztuki i chemię malarską na warunkach przystępnych. Zgłoszenia przyjmuje Administr. „Nowej Reformy“ pod „Rugerus“. 4629 2 3

Poszukuję

miejsca pobytu w ich własnym interesie: **Jędrzeja Radymskiego i Stanisławy Radymskiej.** Proszę o podanie ich adresu. **Stanisław Nijakowski, Posada Olchowska.** Fabryka maszyn. 4614 4 5

Nauczycielka

szkół ludowych przyjmie lekcye w inteligentnym domu na wsi w Galicyi lub Król. Polskiem. Zgłoszenia pod „Alojza“ przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 4630 2 2

Kamienica

I piętrowa, na Czarnej Wsi, o 9 ubikacyach, do sprzedania. Wiadomość: Pikulski, Podzamcze 3, I p., między godz. 2—3 po południu. 4638 4 5

Kupię

pianino lub **fortepian** krótki, używany, w dobrym stanie. Zgłoszenia: **Linkówna** poste restante **Mielec.** 4639 4 4

Osoba inteligentna

z krawieczyzną, szuka posady do pomocy w gospodarstwie i dzieci na wsi lub w mieście na prowincyi. Zgłoszenia pod „Czerwiec“ przyjmuje Administracya „N. Reformy“. 4655 2 2

3 rakiety

10 piłek do tennisa, kupię. Filous, ul. Floryańska l. 33. 4683 2 2

Do sprzedania

rower w dobrym stanie, suknia damska, jedwabna. Wiadomość: Kraków, Blich, ul. Sołtyka l. 13, II p., Antoni K., między g. 12—2 i 6—8 wieczorem. 4641 2 2

Kupię motocykl

w dobrym stanie, z dobremi gumami, na świece. Zgłoszenia z podaniem ceny oraz nazwy i siły pod „Niedrogi“ przyjmuje Administr. „N. Reformy“ za kwitem. 4628 2 3

Wiktorya Terlecka

magazyn mód w Mielcu

poleca na sezon wiosenny i letni wielki wybór kapeluszy, czapek damskich i dla dzieci, kapelusze żałobne, krepę, gazę i wszelkie inne przybory. Przyjmuje wszelkie roboty w zakres modniarstwa wchodzące 4603

Szukam dzierżawy

gospodarstwa 5—10-morgowego, zaraz lub od jesieni, w okolicy Krakowa. Zgłoszenia pod **Bronisławski** poste restante **Kraków,** za okazaniem kwitu inseratowego. 4612 3 6

Sklepowa

z działu księgarskiego oraz papierowego do samodzielnego prowadzenia, za kaucyą potrzebna zaraz. Księgarnia J. Nowaka, Orłowa, (Śląsk austryacki). 4602 2 3

Do Magistratu w Oświęcimiu

w dziale policyjnym poszukuje się rutynowanej siły pisarskiej męskiej lub żeńskiej. — Wynagrodzenie za umową. Zgłoszenia przyjmuje Magistrat w Oświęcimiu. 4591 5 5

Korzystne kupno.

200 m· najlepszych koronek tylko	60·—
100 m. wybornych przybrań tylko	50·—
100 m. lamówek do bielizny i koronek	25·—
20 m. wybornych kryszek	25·—
20 par rękawiczek	50·-
12 modnych woalek	20·—
100 tuz. guzików z perłowej macicy	15·—
6 par podeszew skórzanych (sort.)	30·—
20 paczek skórzanych ochraniaczy podeszew	25·—
50 kartonów żelaznych ochraniaczy podeszew	20·—
20 szczotek do szorowania	15·—
10 kaw. na miastki mydła z glinką	1·20
12 sztuk sznurowadeł	16·—
12 par podwiązek do pończoch	15·—
10 kg odpadków skóry	60·—
20 par obcasów żelaznych	10·—
1000 sztuk ochraniaczy podeszew Orka	80·—
6 par pantofli	30·—
3 tuz. łyżek	21·—
12 par noży i widelcy	36·—
20 modnych broszek damskich	15·—
12 modnych kolij perłowych	24·—
12 par srebrnych kolczyków, pięknych	45·—
12 sztuk ręcznych zwierciadełek niklowych	6·—
10 gros guzików naciskowych	35·—
12 modnych palet z piór	24·—
12 modnych kwiatów i trawek do kapeluszy	30·—
6 wielkich piór strusich i czaplich	40·—
6 kapeluszy słomkowych damskich i dziecięcych	60·—
50 garniturów do szycia	20·—
100 kawałków kredy krawieckiej	6·—

dostarcza 4364 2 4

Ottokar Roth,
Karlsbad, Czechy.

Zwolniony, jako inwalida Legionów polskich, z dniem dzisiejszym otwieram ponownie

Pracownię malarsko-dekoracyjno-lakierniczą

przy ulicy św. Krzyża l. 23, telefon 2.322.

Podejmuję się robót, wchodzących w zakres malarstwa pokojowego, dekoracyjnego i lakiernictwa, oraz malowania fasad w miejscu i na prowincyi. Proszę P. T. Panów architektów i Szanowną Publiczność o łaskawe poparcie mej pracowni.

Z poważaniem

4078 3 6 **Kazimierz Mikulski.**

Pierwszy wiedeński koncesyonowany skład
używanych wozów wszelkich typów
jako wszelkiego rodzaju uprząż na konie ma zawsze na składzie w bardzo wielkim wyborze. **Karol Fischer, Wiedeń,** II., Praterstrasse 72, hotel Nordbahn. Tel. 44.406. Poząd. koresp. w języku niem. 36 52 0

Kilka kamienic will i parcel

ma do sprzedania

J. ROPSKI, UL. SZEWSKA L. 5.

Główne konc. biuro w Krakowie. — Telefon Nr 2248
Codzień świeże zgłoszenia. 38 3 8 15

Najlepsze bibułki cygaretowe
Główny skład „SOLALI“ Żywiec Galicya.
4879 6 8

Różowe policzki i wargi o naturalnej piękności przy używaniu Dra A. Rixa jedynie dobrej, nieszkodliwej, za co się ręczy, **„rosy różanej“** (nie puszczającej), likt nie rozpozna, mimo wspaniałego skutku. 1 flakon K 3·50. Kos. Dra A. Rixa przetwory, Wiedeń, IX. Lackirerg. 6/V. Wysyłka dyskretna za pobraniem lub po nadesłaniu należytości. — **Składy w Krakowie:** apteka Wiszniewskiego, Floryańska; perf. Reima i Ski, Rynek 37; drog. Komorowskiego, Floryańska 33; K. Miklaszewski, pl. Dominikański 1; Magazyn uniwersalny Drobnera; We Lwowie: S. Rucker, apteka „pod Srebrnym orłem“ ul. Krakowska 1; perfum. Sładowski; apteka M. Ettingera, pl. Gołuchowskich; nadw. perf. Rechena, ul. Halicka 12. W Rzeszowie: drogerya spad. ob. Linda. W Bielsku: drogerya Polaczka, ul. Kolejowa. W Białej: drogerya Tanewskiego. 4875 1 5

Nowoczesnych

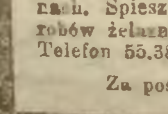
urządzeń cegielnianych

maszyn cegielnianych i do wydobywania gliny, urządzeń przewozowych ---

wszelkiego rodzaju, dostarcza znana od lat dawnych firma

Ludwik Hinterschweiger, Ad. Bleichert i Ska

Tow. z o. por. w Lichtenegg pod Wels, Nr 10. Austrya Górna.

AUTOMATYCZNE ŁAPKI

na szczury **K 6·50,** na myszy **K 4·80,** łowią bez doglądania do 40 sztuk w jednę noc, nie pozostawiają żadnej woni. Nastawiają się same. Łapka na szwaby „Rapid“, łapiąca tysiące szwabów i karakonów w jednę noc **K 6·90.** Bardzo dobrze działająca łapka na muchy **„Nowa“ K 4·20,** wszędzie najlepsze wyniki. Liczne podziękowania. Wysyłka za zaliczką. Porto 90 hal. 53 104
Dom wysyłkowy S. Tintner, Wiedeń III 105, Neulinggasse 26.

Gräfenberg, Śląsk austr., 630 m n. p. m.

Sanatoryum Prissnitza

cały rok otwarte

dla horób nerwowych, wewnętrznych i zmian materyi. Lekarz naczelny: Radca sanitarny dr Rudolf Hatschek. Dzienna pensya włącznie z kuracyą od 18 koron wzwyż. Dla wymagających tylko wypoczynku ceny zniżone. — 31 11 0

Czarną blachę

0·2 do 1½ mm grubości, tudzież **żelazo płaskie, w taśmach, i okrągłe,** oraz **drut w rozmaitej grubości,** jakoteż większe **odpadki blachy, okrągłe** (koliste) wyciąki **kupujemy** w każdej ilości, także całemi wagonami po bardzo dobrych cenach. Spieszne zgłoszenia: **Ad. Löw & Sohn,** fabryka wyrobów żelaznych i blaszanych, **Wiedeń, X/1, Absberggasse 17.** Telefon 55.384 międzymiast.

Za pośrednictwo wynagrodzenie. 3887 3 3

Krem na twarz jako puder!!

Precz z każdym pudrem, który tylko pory zasklepia i nieodzownie z czasem tworzy zmarszczki. Używać Dra A. Rixa perłowego kremu białego, różowego, żółtego. Ten puder kremowy, z poręczeniem nieszkodliwy, nie jest wcale szminką. Panie mają zaraz matową, delikatną cerę. Do pielęgnowania skóry i piękności niedościgalnie dobry i wydatny w użyciu. Dawka na próbę 2·50 K, wielka dawka, wystarczająca na 4 miesiące, 5·— K. Wysyłka ściśle dyskretna.

Kozm. Dra A. Rixa przetwory, Wiedeń IX., Lackirergasse 6/V. Składy w Krakowie: Apteka Wiszniewskiego, ul. Floryańska; Drog. Komorowskiego, ul. Floryańska 33; Miklaszewskiego, plac Dominikański 1; Bękner, ul. Długa 4; Reim i Ska, Rynek 37; Magazyn uniwersalny Drobnera; we Lwowie: Apteka S. Ruckera, ul. Krakowska 1; Perfumerya Sładowskiego; apteka M. Ettingera, pl. Gołuchowskich; nadw. perf. Rechena, ul. Halicka 12; Tarnów: Drogerya Bracha; w Rzeszowie: Drog. spadkob. Linda; w Bielsku: Drog. Połaczka, ul. Kolejowa; w Białej: Drog. Tanewski; Lublin: Perf. Stankiewicza. 4878 1 5

Zakład kąpielowy Busk w Polsce.

Sezon 1918 od 20 maja do 20 września.

Kąpiele siarczane.
" błotne.
" elektryczne.
" słoneczne.
Wodolecznica.

Wspaniały park kuracyjny.
Wyborna (polska) kuchnia w zakładowej restauracyi.
Ceny przystępne. 5640 7 81

Codzień od 20 czerwca do 20 sierpnia koncert włościańskiej kapeli symfonicznej pod batutą Królewiaków, pp. Karola i Stanisława Namysłowskich. Na żądanie wysyła się prospekt bezpłatnie.

Krem fiołkowy na skórę

Silve

Niezbędny dla pielęgnowania twarzy i rąk.

Słoik szklany 80 h i 2·50 K
tubka 1 K i 1·20 K
84 32 0

W aptekach, drogeryach i perfumeryach.
Fabryka „Silva“, Wiedeń, XVII.

Wydawnictwo kart widokowych i artystycznych

J. KLEIN, Kraków, ul. Lubicz 3

poleca prześliczne nowości wszelkich salonów i galeryi, rzeźb, artystek i artystów kinowych (około 400 wzorów), kwiatów i owoców (C. Klein), alpejskich i pastelowych, krajobrazów, seryi dziecięcych, zwierząt, tudzież powinszowania, wreszcie kart ukraińskich, z powinszowaniem imienin i t. d. — Są też na składzie ramki gabinetowe, pocztowe i wizytowe w wielkim wyborze. Wysyłka za zaliczką lub za zapłatą z góry 4727 3 10

Czarne puszki blaszane

mniej więcej na ½ kg zawartości, z obu stron lakierowane, w znacznej ilości zaraz do dostarczenia ze składu wiedeńskiego, jak również beczki żelazne i blaszane, tudzież rozmaite blaszane opakowania i blaszane wyroby do wszelkich celów wyrabia i dostarcza w większych ilościach po najniższych cenach **Ad. Löw & Sohn,** fabryka opakowań blaszanych, **Wiedeń.** X/1, Absberggasse 17. Zaleca się telegraficzne zgłoszenia. Adres telegraficzny: **Löwsohn Wien Favoriten.** 3888 3 3

Kamienicę

I piętr., z dwoma frontami, o 9 oknach, **zamienię** na większą w śródmieściu, o ile możności z ogrodem, za dopłatą. Pośrednictwo niedopuszczalne. Zgłoszenia pod **„Kamienica ZP.“** przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 4447 3 3

Nowość niesłychanie ważna.

Kupię lub **wydzierżawię** torfowiska dla produkcyi węgla torfowego w Galicyi lub Królestwie Polskiem. — **Nowość** niesłychanie ważna. — Zgłoszenia i oferty z podaniem w przybliżeniu ilości, obszaru, miejscowości i komunikacyi torfisk wyżynnych i nizinnych proszę nadsyłać do biura technicznego p. inż. Bromowicza w Krakowie, przy ulicy Grodzkiej 26, najdalej do końca kwietnia b. r. 3483 0 10

Polnych i leśnych benzynowych kolejek motorowych

4122 3 8 dostarcza:

Austryackie
Daimler'owskie Akc. Tow. motorowe
kierownictwo składu fabr. dla Galicyi
Kraków, ul. św. Gertrudy 2.

Niech każda pani czyta

nie bardzo zajmujące pouczenie o

nowoczesnem pielęgnowaniu biustu!

Rada, która okazała się dobrą, w razie wiotkości lub braku pełności.

Napiszć z zaufaniem pod adresem

Ida Krause, Pressburg

(Węgry), Schanzstrasse 2. Abt. 47.

172 **Nic to nie kosztuje!** 31 0

Pod budowę fabryki

poszukuje się około 6 morgów gruntu w bliskości wody bieżącej i toru kolejowego, możliwie najbliżej Krakowa.

Zgłoszenia pisemne z dołączeniem planiku do kancelaryi adwokata Dra Rudolfa Frühlinga w Krakowie, Wiślna 8
4550 2 3

Sandały

z ruchomemi podeszwami z drzewa i wybornym okładem ze skóry poleca tylko handlarzom **I. Braunstein, Wiedeń, I,** Griecheng. 7. 4686 2 2

Pudełka blaszane

okrągłe i czworograniaste, w rozmaitych wielkościach, z firmą lub bez firmy, użyte oraz nowe, kupię w największej ilości, po najwyższych cenach. Zakupuję również próżne żelazne beczki i rozmaite woski.

Chiel Teitelbaum, Kraków, ulica Dietlowska L. 49, I piętro.
Chemiczno-techniczna fabryka. 3660 10 11

Swędzenie, liszaje, świerzb

usuwa bardzo szybko oryginalna, prawnie chroniona „Skaboform“, **„Brunatna maść“ Dra Flesch'a.** Nie brudzi, zupełnie bezwonna. Słoik na próbę 2 K 30 h, wielki słoik 4 K, porcya familijna 11 K. Uważać na znak ochronny „Skaboform“. 1798 29 0

Składy główne: Lwów: apteka Szymona Hay, nadw. dostawcy; **Kraków:** apteka „pod Białym orłem“, Rynek główny A.-B., 45; **Przemyśl:** c. k. apteka obwodowa M. Schwarza; **Jarosław:** apteka „pod Czarnym orłem“ Józefa Rehma; **Tarnów:** apteka obwodowa J. Kisielowskiego; **Drohobycz:** apteka „pod Opatrznością“ G. F. Tebiaszka; **Kołomyja:** apteka obwodowa Dra Stefana Stinzla; **Nowy Sącz:** apteka Marcina Gorzeckiego. Skład główny dla Rzeszowa i okolicy: c. k. Apteka Obwodowa.

PANNA

pracowita, sumienna, bez wielkich wymagań, poszukuje posady, jako gospodyni, zarządczyni domu; zarazem może być do towarzystwa pani w mieście lub na prowincyi, albo też przyjmie posadę w handlu, cukierni lub kawiarni. Zgłoszenia pod Posada 23 przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“. 4678 2 3

Potrzebna jest zaraz

kobieta

uczciwa i sumienna do prowadzenia domu jako samoistna gospodyni, oraz do opieki nad dziećmi. Pożądanem jest znanie się cokolwiek na krawieczyźnie i kuchni domowej. Pierwszeństwo mają wdowy bezdzietne. Zgłoszenia pod adresem: Józef Pasionek, Jasło. 4701 2 2

W Krynicy

pensyonat „Krakus“ od 15-go maja otwarty. Kuchnia znakomita. Aprowizacya zapewniona. Zgłoszenia przyjmuje
4640 2 6 **Zarząd.**

Do wynajęcia zaraz

pokój wspólny z gaz. oświetleniem dla pań. Ul. Karmelicka l. 12, II p., drzwi na lewo. 4688 3 0

3, 4, lub 5 pokoi

z kuchnią poszukuje lekarz w śródmieściu lub w pobliżu śródmieścia. Wiadomość przyjmuje Administr. „Nowej Reformy“ pod **„Lekarz“.** 4702 3 6

Fortepian

w zupełnie dobrym stanie, lub **pianino** mało używane kupię zaraz. Zgłoszenia: Prof. Kronenberg Sucha. 4662 3

Pierwszorzędny, istniejący od 14 lat

handel delikatesów

połączony z restauracyą oraz koncesyą, do sprzedania z całem urządzeniem oraz towarami. Zgłoszenia pod **„Interes“** przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ 4676 3 3

Kupuję

czystą stearynę! Oferty proszę nadsyłać pod adresem: Apteka w Radomyślu Wielkim. 4663 2 3

Do sprzedania

meble oraz firmy. Wiadomość: ul. Staszica 5, II p. (dzwonić dwa razy), od g. 2 do 4. Tamże potrzeba **krawcowej.** 4666 3 5

Kupię

około 30 morgów lasu. Zgłoszenia: Stanisław K, Kraków 1, poste restante. Pośrednictwo niedopuszczalne. 4658 2 3

Wózki dla dzieci

wózki składane do siedzenia i leżenia, także z niklowanym spodem poleca bardzo tanio

E. Porges

Wiedeń IX, Lichtensteinstr. 36. 4659 19

60.000 K
20.000 K
10.000 K

i wygrane na

5.000, 2.000, 1.000 K

można mieć przez kupno

losu X. c. k. austr. loteryi klasowej.

Ciągnienie d. 11 i 13 czerwca 1918.

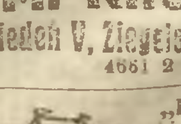
Cena

¹/₁ losu,	½ losu,	¼ losu,	⅛ losu
40 K	20 K	10 K	5 K

Wygrywa co drugi los!

Zamówienia przesyłać do biura c. k. loteryi klasowej

M. Knellera
Wiedeń V, Ziegelofengasse 23.
4661 2 20

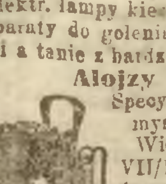

„RATIONAL“ bicykle, przybory, części zapasowe i naprawy, obręcze zapasowe do bicyklów.

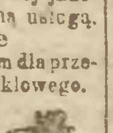
Maszyny do szycia

lampy karbidowe, ręczne i stołowe. Elektr. lampy kieszonkowe, palniki, aparaty do golenia najlepszej jakości a tanie z bardzo uważną usługą.

Alojzy Wutte

Specyalny dom dla przemysłu bicyklowego. Wiedeń, VII/1, Zieglergasse 7. Cennik l. 13 za darmo. 4159 3 6

Książek Antoni z Wróblowic, powiat Podgórze, lat 19, wzrostu małego i jasnych, rzadkich włosach, umysłowo upośledzony o przytępionym słuchu, stawał dnia 12 kwietnia do przeglądu wojskowego w Podgórzu i dotąd nie wrócił do domu. Ktoby miał o nim wiadomość raczy dać znać ojcu Franciszkowi Książkowi w Wróblowicach Nr 47, p. Swoszowice. 4706 3 3

Meble antyczne

stół owalny, 3 krzesełka, komoda z biurkiem, lustro z kamieniem, szafa. **dywan perski** 3×4, **obrazy wybitnych malarzy,** także kilka starych. Oglądać można od godz. 11—1 i 3—5. Ulica Sławkowska 30, I p. (nad kawiarnią „Warszawa“). 4123 5

Potrzeba panienki

do krawieczyzny, uzdolnionej i do nauki, zaraz lub od 15 maja

Salon Mód „Helena“

ul. Wiślna l. 4, oficyny. 4715 2 3

Poszukuję

w Poroninie lub **okolicy Zakopanego** mieszkania z całem utrzymaniem na lato dla siebie, dziewczynki 10-letniej, bony i półtorarocznego dziecka. Zgłoszenia z podaniem dokładnych warunków przyjmuje Admin. „N. Reformy“ pod **„W. L.“** 4711 2 2

„TABA“

I-ma papierosy z namiastki dla zdrowia nieszkodliwej, szczególnie wonne, poleca: 100 szt. za 6 K, 500 szt. za 29 K, 1000 szt. za 58 K za zaliczką, po otrzymaniu należytości opłatnie.

M. Guthova, Praga II 14/54 Czechy, Dom własny. 4537 2 2

Leki dla pań.

Krem na opalenie (wybiela cerę!) 5 K. Benignina na piegi i wyrzuty twarzowe 3 K. „Gurahumora“, mydło toaletowe, 10 K i inne 5, 12 K. Kremy, pudry i perfumy: Oja, Diana, Pompadour, Yes, Silve, Kalderma, Divinia, Si, Bobo, Kielhauser, Nupbar, Rix i inne.

Środki domowe.

„Maść domowa“ na rany i bolaki (razem z gazą) 5 K. **Na mole:** proszki, ziółka, lub tabletki á 1 K. Na nagniotki i brodawki 1 K. Maść na pocenie się nóg i rąk 2 K. Do uszu pasty 2 K (proszki i wody). Środki na reumatyzm, na świerzb, na ... lepsze 1 K. Wina ziołowe na budnicę, sporządza wszelkie recepty i wysyła za zaliczką: Jul. Łopatka, aptekarz w Kołomyi, ul. Jagiellońska l. 19 b. 4471 2 10

Do sprzedania

1) Willa z komfortem o ... ubikacyach, 2 ogrodach i ... morgach ziemi pod budowę w Bystrej;
2) Willa w Myślenicach o ... ubikacyach z werandą oszkloną i ogrodem;
3) Realność 2-piętrowa w Krakowie z piekarnią;
4) 10 morgów ziemi w Krzeszowicach; 4205 4
5) majątek ziemski, 950 morgów, w tem 550 lasu, z budynkami, oddalony 9 kilometrów od stacyi, oraz wiele realności mniejszych i większych w Krakowie.

Zgłoszenia przyjmuje Biuro J. Jaromin w Krakowie, Sławkowska l. 23, tel. 21...

Samotna pani

w średnim wieku, z wyższego towarzystwa, nawiąże korespondencyę z mężczyzną wykształconym i ... Listy pod „Zaułek“ przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 4589 2 2

Ożeni się

kawaler, lat 28 liczący, z lepszej katolickiej rodziny, prawnik, na ... dowem stanowisku, z panną młodą, bezdzietną wdową, posiadającą większy posag. Łaskawe zgłoszenia wraz z podaniem wysokości posagu przy załączeniu fotografii, która przy zachowaniu ścisłej dyskrecyi zostanie zwróconą, **„Przyszłość“** do Administracyi „N. Reformy“. 4399 2

Osoba inteligentna

pracowita, sympatyczna, re... wyjść za mąż. Reflektuje ... wdowca z dziećmi. Zgłoszenia „Szare dni“ przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 4694 2

Przemysłowiec

lat 24, przystojny, z łagodnym charakterem, pragnie poznać ... przystojną, inteligentną gosposią, również z łagodnym charakterem. Posag wymagany dla ... nego dobra od 10.000 do 20.000 ... Zgłoszenia proszę nadsyłać z fotografią do Administracyi „N. Reformy“ pod „Przemysłowiec 24“. Za zwrot fotografii ręczę słowem honoru. 4220

Rozsady warzyw i kwiatów:

4430 2 2

	100 sztuk Kor.
Kalafiory, kalarepa, salery, papryka	8
Kapusta włoska i czerwona	6
Kapusta biała, brunświcka, cebula, pory, buraki ćwikłowe i sałata	4
Pomidory pikowane silne	13
Lewkonie pełne, goździki margaretki, celosia, petonie, cynie, portulaki, balsaminy	6
Lobelia, werbeny	10
Astry strusie pióro, lwia paszcza, phloxy, skabiozy, tagetes, akroklinum słomianki	4
Petonie lila i nastarcya do balkonów	20
Pelargonie meteory ogniste-czerwone, dekoratery, fres różowe i bluszczowe	100
Angielskie mieszane	200

Powyższe rozsady wysyłam w dobrem opakowaniu „Express", po nadesłaniu połowy należytości. Reszta za zaliczką.

Zakład ogrodniczy IGNACY PUC w Bochni.

„PALIN"

Pierwszorzędna pasta do bucików.

Wyłączna sprzedaż na Galicyę i Bukowinę

Rudolf Wermuth, Kraków, Straszewskiego 10.

4408 3 3

Kupuje i sprzedaje

po cenach najkorzystniejszych

NASIONA

koniczyn: czerwonej, białej, szwedzkiej, przelotu, lucerny, seradelli, pastewnych buraków, marchwi, buraków ćwikłowych i kilka uszlachetnionych odmian cebuli, kapusty, czarnuszki, gorczycy i t. d. 1473 13 0

WOJENNA CENTRALA HANDLOWA

(Oddział rolniczy)

Kraków, ul. Sławkowska 4, II p. Tel. 2372.

Lalki

szyte i prasowane, z porcelanowemi i blaszanemi głowami.

Zabawki

dla chłopczyków i dziewczątek, oraz wózki dla lalek

4452 2 5

w Krakowie, ul. Wolska l. 1.

Farby do materyj w najlepszym gatunku, paczka		60 h
Lakier do podłóg, marka **Murzyn**	1 kg	K 20
Brunolinę jasną i ciemną	1 „	„ 24
Kopallak przedwojenny	1 „	„ 34
Lakier emali w wszystkich kolorach	1 „	„ 28
„ „ biały	1 „	„ 44
„ do żelaza (Eisenlack)	1 „	„ 12
Masa francuska do podłóg ¼, ½ l.	1 „	„ 18

i wszelkie w tym zakresie farby i lakiery poleca firma

L. Weindling, Kraków Grodzka 26.

4493 4 10 Telefon 1596.

Hurtownicy dostają odpowiedni rabat.

Wysyłki pocztą lub koleją załatwia się codziennie.

KUPIĘ ZARAZ:

Dom parterowy z ogródkiem. Kamienicę względnie willę z komfortem (ewent. z wjazdem). — **Dwa folwarki** mniejsze do 300 morgów z inwentarzem lub bez.

SPRZEDAM:

Parcele budowlane, osobno lub w całości, nadające się także na cele przemysłowe. — **Kilkanaście realności** mniejszych i większych, tak w Krakowie, jak na prowincyi. — Wyrabia się **dogodny kredyt** hipoteczny.

Konc. Biuro pośrednicze **„Opcya"**, Podgórze-Kraków, ulica Lwowska 22, I p., godziny urz. od 3—7 wiecz. 4277 4 8

Znaczna instytucya finansowa

poszukuje 4291 5 5

rutynowanych sił buchalteryjnych.

Zgłoszenia z wyszczególnieniem odbytych studyów, praktyki, warunków i terminu wstąpienia pod „Bank 23" do Administracyi „N. Reformy".

Do sprzedania w Szczawnicy

6 willi gościnnych

każda osobno, względnie po 3 razem, jako przedsiębiorstwo hotelowe:

1) Jedno w cenie 300.000 koron, 3 wille, urządzone z komfortem, położenie słoneczne, 66 pokoi, duża sala restauracyjna, prawo wyszynku napojów alkoholowych, kuchnia, pralnia, ogród, garaż automobilowy, oświetlenie acetylenowe.

Dotychczas pensyonat, bardzo dobrze widziany przez gości żydów zamożniejszych.

2) Drugie w cenie 100.000 koron, 3 wille, położenie słoneczne, tuż koło zakładu zdrojowego górnego, 39 pokoi, sala restauracyjna, kuchnia w każdej willi, duży plac budowlany o 2 frontach. — Urządzenie tych willi podniszczone.

Bliższych wiadomości udzieli kancelarya adwokata Dra Szymona Przybyły w Krościenku n/D. 4111 3 3

MASKI

CZASOPISMO ILUSTROWANE, POŚWIĘCONE LITERATURZE, SZTUCE I SATYRZE

wychodzi w Krakowie 1-go, 10-go i 20-go w miesiącu.

Adres Redakcyi i Administracyi: Kraków, ulica Wolska 19.

Prenumerata z przesyłką: kwartalnie 13 koron, półrocznie 24 koron, rocznie 43 koron.

Od dnia 20 marca druk nowej powieści Kazimierza Tetmajera p. t.: „Walka" i cykl „Listów ze wsi" Wł. Orkana.

Czasopismo uzyskało prawo reprodukcyi wspaniałego zbioru nieznanych obrazów St. Wyspiańskiego, oraz bogatej kolekcyi karykatur K. Sichulskiego. Współpracują najwybitniejsi pisarze i artyści polscy.

Od 1 kwietnia czasopismo „Maski" otrzymało debit na okupacyę niemiecką.

Na żądanie wysyła się numery od 1-go stycznia b. r. — Ogłoszenia według umowy.

4215 4 4

Dla armii w polu (etapach) potrzebne są

kobiety jako siły pomocnicze.

a) Asystentki dla ambulatoryów, dla laboratoryów, hughesistki, pisarki, telefonistki i zarządczynie do gospodarstw.

Wynagrodzenie zależnie od zajęcia 120—200 K miesięcznie, utrzymanie, mieszkanie, jakoteż 90 K półrocznego dodatku na ubranie. Znajomość języka niemieckiego w słowie i piśmie wymagana.

b) Krawcowe, kucharki, kelnerki, robotnice szewskie, polne, magazynowe i służące.

Wynagrodzenie zależnie od zajęcia 40—90 K miesięcznie, utrzymanie, mieszkanie, jakoteż 45 K półrocznego dodatku na ubranie.

Kobiece siły pomocnicze uprawnione są do pobrania wyznaczonych gatunków materyałów odzieżowych za zapłatą z warsztatów armii.

Zgłoszenia pisemne bez stempla z oświadczeniem gotowości do wyjazdu, podaniem wieku, kwalifikacyi i adresu przesłać do 4272 3 3

Expositur für Ersatzwesen beim Militärkommando, Krakau.

SAMOUCZEK „ARGUS"

w zupełności zastępuje nauczyciela!!

JĘZ. NIEMIECKI: część I. lub II. K 7·50.

JĘZ. FRANCUSKI: część I. lub II. K 7·50.

JĘZ. ANGIELSKI: część I. . . K 7·50.

JĘZYK WŁOSKI: część I. . . K 7·50.

Za przesyłkę poleconą liczy się 50 hal. Prospekty wysyła się bezpłatnie.

Samouczek „Argus" opracowany został na podstawie znakomitej metody Ansona dla osób, które pragną posiąść praktyczną znajomość obcych języków, a nie mogą korzystać z nauki w specyalnych instytutach języków (Ansona, Berlitza i t. d.)

Samouczek „Argus" podaje materyał naukowy z zakresu życia codziennego systematycznie i to tylko w takich dozach, by uczeń był w stanie łatwo i trwale przyswoić go sobie. Uczący się przez cały czas nauki nie natrafia na żadne trudności, a dzięki szybkim postępom w kierunku praktycznego władania językiem, zamiłowanie uczącego się do nauki stale wzrasta.

Samouczek „Argus" zajmuje się nauką wszechstronnie, uwzględnia bowiem zarówno konwersacyę, jak i gramatykę.

Do nabycia w większych księgarniach lub **Składzie głównym Stanisława Goldmana w Krakowie, ul. Szewska 17, (II. p., Instytut języków Ansona).** 33 7 0

Adres pocztowy: St. Goldman, Kraków, Fach 53.

OSTRZEŻENIE! OSTRZEŻENIE!

W ostatnich czasach pod nazwą

HOFFMANNA KROCHMAL

z marką ochronną „Kotka"

pojawiły się falsyfikaty

które po cenach lichwiarskich są sprzedawane.

Falsyfikaty te są w pudełkach z podrabianemi etykietami i wydrukowaną ceną „24 hal." lub w czerwonych woreczkach w handel wprowadzone.

Rozbiór chemiczny, przeprowadzony przez rzeczoznawców, wykazał, że falsyfikaty te składają się z domieszek krochmalu ziemniaczanego i gipsu.

Usilnie przestrzegamy

przed zakupnem, jakoteż przed rozpowszechnianiem fałszowanego towaru, do czego sława naszej „Firmy" i opatentowana „Marka ochronna" są nadużywane. W każdym wypadku postępujemy bezwzględnie i naśladowców ścigamy sądownie. 4624 2 3

Hoffmanna Fabryka krochmalu

Towarzystwo akcyjne

BANK ZIEMSKI

dla Galicyi, Śląska i Bukowiny

Towarzystwo akcyjne w Łańcucie

1) Poszukuje do nabycia majątków ziemskich, celem rozsprzedaży ich w całości lub w części między włościan polskich;
2) przeprowadza parcelacyę majątków ziemskich na rachunek właścicieli;
3) współdziała przy zakładaniu spółek, względnie finansuje je i organizuje, o ile mają na celu podniesienie wytwórczości rolniczej;
4) udziela pożyczek na skrypta, weksle i na zastaw papierów wartościowych;
5) załatwia wszelkie zlecenia w zakres obrotu finansowego wchodzące;
6) przyjmuje wkładki na rachunek bieżący z oprocentowaniem wedle umowy z Dyrekcyą.

Adres dla telegramów: **Bank Ziemski Łańcut**

Telefon międzymiastowy: **Łańcut 13**

Godziny urzędowe od 9—1 i 4—6, z wyjątkiem niedziel i świąt rz.-kat.

Łańcut, w kwietniu 1918 r.

4216 2 3 *Dyrekcya.*

500 koron

daję temu, kto dowiedzie, że jeden flakon płynu chrzanowego, mego wyrobu „Ligia", nie usunie łupieżu.

Płyn chrzanowy „Ligia" usuwając tłuszcz i łupież niszczący najwięcej cebulki włosowe, wzmacnia podłoże i przyspiesza porost włosów. Pudrując włosy „Ligia" pudrem łopianowym, ma się włos czysty, puszysty i łatwy do uczesania.

Puder łopianowy zapobiega wytwarzaniu się łupieżu.

Do nabycia wszędzie.

Cena dużej flaszki „Ligia" płynu chrzanowego 20 K, małej 10 K. — „Ligia" puder łopianowy, duże pudełko 6 K, małe K 3·50.

Wyrób i główny skład: **Franciszka Budzieszek w Krakowie,** ul. Grodzka l. 3. 1784

Od lat istniejące

KURSA PRAWNICZE „IUS"

KRAKÓW, GARBARSKA 6,

ułatwiają **dokładne** przygotowanie do wszystkich egzaminów i rygorozów prawniczych **w krótkim czasie,** przez użycie odpowiednich podręczników.

System pisemny, korespondencyjny.

Dla wojskowych i prowincyi wypróbowany system **szybkiego i pewnego** przygotowania w drodze pisemnej korespondencyi bez potrzeby opuszczania miejsca pobytu.

SYSTEM PISEMNY zastępuje w zupełności przygotowanie indywidualne.

Kursa prawnicze „IUS" umożliwiają należyte wyzyskanie urlopów, udzielają wszelkich informacyj.

WYPOŻYCZAJĄ

komplety podręczników, skryptów i skrótów.

Lekcye indywidualne i zbiorowe. 4148 6 10

HERBATON

przy badaniu przez c. k. urząd dla badania środków spożywczych został uznany za nieszkodliwy dla zdrowia i za znacznie lepszy od innych namiastek; wystarczy dać 2 łyżeczki do szklanki gotowanej wody, i zastąpi w zupełności najlepszą herbatę z rumem. Cena 1 litra z rumem 3 K 60 h, bez rumu 2 K 80 h. Flaszki proszę przynieść ze sobą. Na prowincyę wysyłam najmniej 150 litrów, gdyż mniejszych beczek nie mam. Przy zamówieniu proszę posłać zadatek lub beczkę.

KAZIMIERZ LUDWIŃSKI

1573 **fabryka cukierków i herbatonu** 1 20

Kraków, Bracka 5. — Sklep. — Filia: Karmelicka 18.

PIĘKNOŚĆ JEST SZCZĘŚCIEM!

Przez wieloletnie badanie w dziedzinie pielęgnowania piękności udało się w końcu wynaleźć zupełnie nowy sposób, aby wszelkie przykre nieczystości skóry, jak piegi, trądziki, pryszcze, zmarszczki, czerwoność nosa i twarzy usunąć niezawodnie w kilku dniach, a twarzy, nawet u starzejących się kobiet, nadać młodociano świeży, rumiany wygląd. Skutek jest zdumiewający, i tę receptę słynni lekarze uznali za wyśmienitą! Tysiące dobrowolnych listów z podziękowaniami! Chętnie każdemu po otrzymaniu marki na odpowiedź udzielam wyjaśnienia **zupełnie zadarmo.** Napisać zaraz pod adresem: **L. Decker, Wiedeń 56, Fach 19, Abt. 24.** 2435 10 52

Ważne dla wojskowych i abituryentów!

Egzamina uzupełniające i maturyczne.

Dokładne i pewne przygotowanie do powyższych egzaminów w krótkim czasie. 3860 8 0

Dla wojskowych urlopowanych specyalne komplety przygotowawcze.

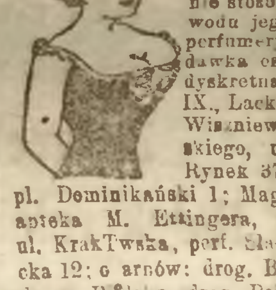
Dla zamiejscowych wypróbowany system nauki w drodze pisemnej korespondencyi.

Własne skrypta i podręczniki. — Warunki przystępne.

Zgłoszenia i informacye pod „Egzamina uzupełniające", Kraków, Karmelicka 46/III (2—4 po poł.)

Skutek poręczony.

Tysiące listów dziękczynnych leżą do przeglądnięcia. — **Pełny piękny, jędrny biust** otrzymuje się przy użyciu

Dra med. A. Rixa Kremu do piersi

z poręczeniem nieszkodliwego, w każdym wieku szybki niezawodny skutek wywołującego, zewnętrznie stosowanego. Jedyny krem na biust, który z powodu jego znakomitego działania trzymają apteki, perfumerye etc. Dawka na próbę 5·— K, wielka dawka osiągająca skutek 14·— K. Wysyłka ściśle dyskretna. Koa. Dra A. Rixa przetwory, Wiedeń, IX., Lackirergasse 6/V. Składy w Krakowie: apteka Wiszniewskiego, ul. Floryańska; drog. Komorowskiego, ul. Floryańska 33; handel Reima i Ski, Rynek 37; Bekner, ul. Długa 4; K. Miklaszewski, pl. Dominikański 1; Magazyn uniwersalny Drobnera; we Lwowie: apteka M. Ettingera, plac Gołuchowskich; apteka Ruckera, ul. Krakowska, perf. Sładowskiego; nadw. perf. Rechena, ul. Halicka 12; o arnów: drog. Bracha; w Rzeszowie: drog. spadkob. Linda; w Bielsku: drog. Polaczka, ul. Kolejowa; Biała: drog. Taniewskiego; Lublin: perf. Stankiewicza. 4 76 1 7

II. Zwyczajne Walne Zgromadzenie

członków

Związku gospodarczo-handlowego

w Krzeszowicach

Stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką,

odbędzie się **dnia 12 maja 1918 r.** o godzinie 4-tej po południu w lokalu Towarzystwa Zaliczkowego.

Porządek dzienny:

1) Odczytanie protokołu z poprzedniego Walnego Zgromadzenia;
2) Sprawozdanie Dyrekcyi z czynności i rachunków za rok 1917;
3) Sprawozdanie Komisyi rewizyjnej z wnioskiem o udzielenie Dyrekcyi absolutoryum;
4) Wniosek Rady Nadzorczej co do rozdziału czystego zysku;
5) Wybór dwóch członków Rady Nadzorczej;
6) Wnioski i interpelacye członków.

Krzeszowice, dnia 29 kwietnia 1918. 4687 2 3

DYREKCYA:

Inż. roln. Gustaw Wolfram. Emil E. [illegible]zański. Czesław Głębocki.

KSIĘGARNIA POLSKA

w Krakowie, ul. Sławkowska l. 3 dostarcza wszelkich, gdziekolwiek wydanych książek, map, nut, czasopism i żurnali z możliwą szybkością. 1734 0 10

Zarządca dóbr

w sile wieku, energiczny, żonaty reklamowany, 12 lat na jednej posadzie, przeł. obsz. dworsk., znający się na gospodarstwie rolnem i leśnem, drenowaniu pól i budowie obznajomiony z wszelkiemi maszynami i narzędziami rolniczemi, z powodu zmiany właściciela pragnie zmienić posadę na samodzielną lub pod kierownictwem właściciela. Na żądanie złoży kaucyę. Reklamacya pożądana. Zgłoszenia: K. 19 poste restante Ustrzyki Dolne. 36 6 2 6

Jedynie polska, nieszkodliwa farba do użytku domowego

PALATYN

farbuje materye wełniane, płótna, jedwab i t. p., do nabycia u firmy

Reim i Ska

Kraków, Rynek 37.

Dla P. T. Kółek rolniczych i Kupców znaczny rabat. 3218 5 10

Bony

Niemki, umiejącej po polsku, znającej krawiecczyznę dziecięcą, poszukuje się od 1 czerwca do 3-ga dzieci 7, 6, 4 letnich, na wyjazd, na prowincyę do Gal. wschod. Zgłoszenia z odpisem świadectw proszę nadsyłać: starościna Dembowska, Tarnobrzeg. Odpisów świadectw nie odsyłam. 4608 3 3

Do wynajęcia

od 1 maja kuźnia z domem podwórzem. Wiadomość u właściciela przy ul. Kazimierza Wielkiego 63, I oficyna, Dz. XV. 4547 2 4

Rabka.

Pokoje z utrzymaniem do najęcia od 1 maja 1918 r. — Adresować: baronowa Lipowska, *Rabka, obok kościoła.* 3620 4 4

Kanarki harceńskie

pilne śpiewaki . K 50—60·—
samiczki . . . . . K 10·—
pokarm dla ptaków mieszany K 6·—,
z siemieniem konopi . . . . . „ 8·—
pokarm dla papug „ 12·—

wysyła 4363 2 4

O. RUTH, Karlsbad.

Kupuję garderobę

męską, używaną; płacę najwyższe ceny. Napisać korespondentkę do L. Schmansa, Kraków, ul. Sieroka l. 22. 3834 15 20

MŁYN

o sile 35 HP., kupię lub wydzierżawię. — Zgłoszenia pod „W. 30" do Biura dzienników i ogłoszeń Maryana Hupczyca, Kraków, ul. Jagiellońska 7. 38.9 3 3

Karty

na Zielone Świątki, karty miłosne, z kwiatami, z obrazami, żartobliwe i z życzeniami po 100 sztuk 9 K, wojskowe i z bitwami po 100 sztuk 8 K, karty artystyczne, wspaniale wykonane, dobrze sortowane po 100 sztuk 12 K wysyła za zaliczką Schleyera wydawnictwo kart, Wiedeń, XVI, Brunnengasse 67/11. Najnowszy cennik za darmo. 2468 8 0

Kupuje i sprzedaje

brylanty, złoto, srebro, wyroby antyczne, zęby sztuczne, płacę najwyższą cenę. Zakład złotniczy i jubilerski **J. Cyankiewicz, Kraków, ul. Sławkowska 24.** 2026 22 26

Panie i panny

umiejące pięknie i szybko merezkować i haftować na maszynie **zarobią dziennie**

od 5 do 15 K

w zakładzie rysowniczym i szkole haftów „Ada", ul. Floryańska 25, I p.

Uzdolnione kandydatki będzie się przyjmować do 1 maja b. r. codziennie od godz. 1 do 5 po południu. 4191 5 6

Zgubiono

2 maja broszkę złotą, okrągłą, z wianuszkiem i brylancikiem w środku, idąc przez plac Kossaka, Grobiami do katedry, przez planty, ul. Wiślną na Gołębią. Uczciwy znalazca zechce oddać za sowitą nagrodą pod adresem: ul. Retoryka l. 13, II p., na prawo. 4881

Zgubiono

złoty zegarek damski, z dwiema kopertami, bez szkiełka, na plantach, dnia 29 lub 30 kwietnia. Łaskawy znalazca zechce oddać w Administracyi „N. Reformy“ (ul. św. Anny 3), pod lit. „A. B. 34“ za odpowiedniem wynagrodzeniem. 4842 1 3

Zgubiono 2 maja

czarny portfel, zawierający 87 K gotówki, bardzo ważne notatki i już trealizowane karty cukrowe. Łaskawy znalazca zechce gotówkę zatrzymać, a notatki i karty, nie mające dla niego żadnej wartości, oddać na ul. Józelińską 17, w Podgórzu, parter, na lewo. 48?5 1 2

Dnia 3 maja

zgubiono legitymacyę z fotografią na nazw. Herminy Przedsowek, oraz kartę pierwszeństwa Herm. Teresy Friedmann. Łaskawy znalazca raczy oddać za wynagr. ul. Jagiellońska 6, I p., do pracowni haftów. 4?90

Kancelarya adw. Dra Landaua

w Krakowie, ul. Karmelicka 8 poszukuje mundantki, piszącej biegle na maszynie. 4811 1 2

Do sprzedania zaraz:

słomnik 21-rzędowy, tryer do czyszczenia zboża, waga do ważenia bydła. Wiadomość: K. Wajdowicz, Wojnicz (stacya kolei Bogumiłowice). 4804 1 2

Sześć foteli

i szafa do sprzedania. Wiadomość m. g. 3—5 u Baumgartena, ulica Dietlowska 94. 4817

Jedwabna suknia

lepsza (Mantelkleid) jest tanio do pozbycia. Wiadomość: Wasserreich, ul. Stolarska 9. 4810

Mundantka.

Kancelarya adwokacka poszukuje mundantki, piszącej na maszynie. Zgłoszenia pod L. 60. przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 4853 1 2

2 pokoje

przedpokój i kuchnia, przy ul. Karmelickiej l. 6 (sutereny) do wynajęcia zaraz. Wiadomość tamże. 4855 1 2

Warsztat i szopa

zaraz do wynajęcia. Wiadomość: ul. Grzegórzecka l. 42, narożnik ul. Hetm. Żółkiewskiego. 4781 1 2

Poszukuję

mej matki, Józefy Odrobiniak, lat 64, która ubrana w czarną suknię i bronzową chustkę, 6 kwietnia wydaliła się z Krakowa. Ktoby wiedział o jej pobycie, raczy łaskawie donieść: Zofia Policht, Kraków, ul. Kostowa l. 8. 4626

Ciemno bronzowa

suknia taftowa i kilka bluzek do sprzedania. Oglądać można od g. ½9—½11 rano, przy ul. Dunajewskiego l. 6, oficyna, drzwi 26. 4769

Osoba młoda

średnio inteligentna, poszukuje posady do zarządu domem. Zgłoszenia pod C. C. przyjmuje Administr. „N. Reformy“. 4763 1 5

Fortepian

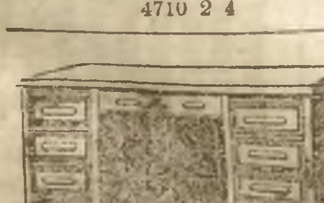
w bardzo dobrym stanie, z angielską mechaniką, 7¼ oktaw, do sprzedania. Wiadomość: ul. Straszewskiego 25, II p., oficyna, drzwi Nr 6, w godzinach przedpołudniowych. 4773

Poszukuję posady

jako magazynier. Zgłoszenia pod Magazynier poste restante Tarnów. 4777 1 4

Inżynier

posiadający dyplom budowy maszyn i elektrotechniki, obeznany z robotami kamieniarskiemi, wolny od wojska, obejmie posadę w Galicyi. Zgłoszenia przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ pod I. D. 4710 2 4

„JERRY“ Ska

z ogr. odpow. Amerykańskie urządzenia biurowe. Centrala dla Galicyi, Bukowiny i Królestwa Polskiego.

Kraków, Floryańska 28

Tel. 1416. 41 16 0

Księgarnia S. A. Krzyżanowskiego

w Krakowie, poleca wydawnictwa: 3889 3 3

L. RYDLA

Zaczarowane Koło 6 K.
Zygmunt August. Trylogia (á 5·30):
I. Królewski Jedynak.
II. Złote więzy.
III. Ostatni.
Trylogia kompletna, brosz. 16 K, opr. 20 K
Apulejusz: Amor i Psyche. (Przekład) 9 K

Kilka obrazów

znanych malarzy polskich do sprzedania. Wiadomość: ul. Karmelicka l. 27, parter, na prawo, tylko między godz. 2—3 po poł. 4789 1 2

Pianista

uczeń prof. Lalewicza, poszukuje zajęcia w kinoteatrze, w godzinach od 7 wiecz. Może ewent. zestawić artystyczne trio. Zgłoszenia piśmienne przyjmuje z grzeczności adw. Dr Meller, Kraków, ul. Grodzka 32, ustne, między g. 4—6 po p., tamże. 4791 1 3

Panna intel.

poszukuje posady do kasy, biura, kina lub t. p., na pół dnia, ew. i na cały dzień. Zgłoszenia pod J. K. przyjmuje Biuro ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków, ul. Grodzka 13. 4795 1 2

Panna

z III wydziałową, z egzaminem z rachunkowości państwowej i kupieckiej, pisząca biegle na maszynie, poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia: M. W. poste restante Bochnia. 4797 1 2

Nauczyciel ludowy

lat 41, mając urlop płatny do września b. r., obejmie guwernerkę we dworze lub inaziej pod skromnemi warunkami. Chętnie też w Królestwie za paszportem. „Nauczyciel“ poste restante Mielec. 4787

Do wynajęcia

3 pokoje z elektryką, ewent. z wspólną kuchnią — każdego czasu. Wiadomość: ul. Floryańska l. 24, II p., front. 4799 1 2

Sadzonki cebuli

1.000 sztuk, po nadesłaniu 40 K, wysyła zarząd ogrodu w Miejscu Piastowem (poczta tamże, stacya kolejowa Iwonicz). 4798 1 5

Handel delikatesów

z restauracyą L. Otto w Mielcu, poszukuje 2 praktykantów natychmiast — młodszego i starszego. 4805 1 6

Kupię

restauracyę lub kawiarnię, ewentualnie wydzierżawię koncens, zaraz. Zgłoszenia pod „F. F. zaraz“ przyjmuje Administracya „N. Reformy“. 4814 1 3

Para nowych, ładnych

półszorków (Brustgeschirre) i całkiem nowa bryczka (Landschützer) do sprzedania za 3.500 K. Bliższa wiadomość: Jakób Kenner, ul. Grzegórzecka l. 14. 4803 1 3

Chemik

z długoletnią praktyką fabryczną w przemyśle cukrowniczym i naftowym, kawaler, poszukuje odpowiedniej posady przy ruchu. Zgłoszenia pod „Chemik“ przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 4816 1 3

Zaraz do sprzedania

dom

narożny, sutereny z kamienia, parter z cegły, piętro z drzewa, w bardzo pięknem położeniu, przy moście w Dobczycach, nad rzeką Rabą, z wielkim ogrodem, o kilkunastu szczepach, nadający się na fabrykę lub hotel. Stoch, Dobczyce. 4790

Młody mężczyzna

zaufania godny, od służby wojskowej wolny, chcąc zmienić swój zawód ze względu na zdrowie, poszukuje miejsca jako dozorca w majątku ziemskim, gdyż ma zamiłowanie do gospodarstwa wiejskiego. Mówi po niemiecku, czesku i po polsku. Zgłoszenia pod „Zaufania godny“ przyjmuje Administr. „Nowej Reformy“. 4761

Kasa National

gramofon z płytami, maszyna kryta do szycia, do sprzedania zaraz. Zgłoszenia do Biura dzienników i ogłoszeń Maryana Hupczyca, Kraków, ul. Jagiellońska 7. 4772 2 2

Korki

stare do beczek, szampańskie, stare niepołamane korki do flaszek 30 K, nowe 65
(małe korki także wyżej, kupuje się każdego czasu.
W razie większej ilości przybywam po odbiór na miejsce.

DREIBLATT, Wiedeń, II, Nordwestbahnstr. 49. Telefon 47.716. 4657

Pracownia ubiorów męskich, cywilnych i wojskowych Wincentego Żmudy

w Krakowie, ulica św. Tomasza l. 21, Floryańska l. 15. wykonuje wszelkie roboty w ten zawód wchodzące; przyjmuje się też garderobę do odświeżenia, prasowania i przerabiania. 4800 1 4

Nowo otwarty zakład nożowniczo-szlifierski

Z. Szczęsnowicza & A. Zabikowskiej, Kraków, plac Maryacki l. 9.

Przyjmuje do ostrzenia specyalnie brzytwy i nożyczki, wszelkie narzędzia kuchenne i ogrodnicze oraz ma na składzie wielki wybór towarów stalowych, krajowych i zagranicznych, jako to: **brzytwy, nożyczki, scyzoryki, narzędzia kuchenne i fryzyerskie i t. p.** Zamówienia z prowincyi odwrotnie. 3563 4 6

Kamienicę

II- lub III- piętrową, możliwie z małym ogródkiem, kupię w starym Krakowie. Wkład gotówką 100.000 K. Zgłoszenia przyjmuje Administracya »N. Reformy« pod **U. P. 13.** 4461 4 4

Dłużników ś. p. Józefa Jarskiego

b. właśc. zakładu krawieckiego w Krakowie, przy ul. Szpitalnej l. 32, zawiadamia się, że do masy spadkowej po tymże otwarty został konkurs, zaczem zapłaty mogą być ważnie uskutecznione **tylko** do rąk zarządcy masy, **Dra Artura Kersteina,** adwokata w Krakowie, ul. Grodzka 58. 48?5 1 2

„Ordinatorium sexuologicum“,

Zakład dla czynności zajęć lekarskich z zakresu życia płciowego
(z wyłączeniem chorób wenerycznych i chorób kobiecych),

D-ra Stan. Kurkiewicza,

lekarza życia płciowego i lekarza chorób wewnętrznych.

w Krakowie przy ul. Batorego 20.

Zakres działalności tej Poradni: Leczenie osłabień, wzg. wyczerpań, nerwowych, płciowych, lub ogólnych, zwłaszcza po trudach wojennych — leczenie płciowych nałogów i różnych upodobań płciowych — leczenie neurastenii, histeryi, bledniey, gruźlicy, i wielu innych chorób stojących w tei tym związku z czynnem życiem płciowem. Rady płciowo-wychowawcze dla dziatwy i młodzieży płci obu. Rozpatrywanie, i ocena stopnia, winy (z zupełnie nowego punktu widzenia) przy różnego rodzaju płciowych upodobaniach, wzgl. postępkach, względem dziatwy i młodzieży. I załatwianie wielu innych podobnych spraw, obecnie coraz żywotniejszych, coraz powszechniej rozumianych, a społecznie tak ważnych. 1199 13 0

Przyszedł ostatni czas

na powszechną oświatę o zdrowiu ludzkiem we wszystkich tejże działach, a więc i w zakresie płciowym.

Rozczytujcie się w cyklu odnośnych prac **Dra Stan. Kurkiewicza,** lekarza życia płciowego. Cykl ten, — pełen nowości z zakresu: fizyologii, kliniki, i etyki, życia płciowego u płci obu —, daje: zdolność z jednej strony samopoznania swoich właściwości wzgl. przypadłości, z drugiej strony zdolność obserwowania swego otoczenia i ratowania tegoż w danym razie, i t. p. — W cykl ten wchodzi obecnie **nowe** wydawnictwo **„Samicństwo czyli Onania“.**

Całość, z 6 prac złożona, po cenie **11 Kor.** — **kal.** do nabycia u autora: **Kraków** ul. Batorego 20. Przesyłka pieniędzy przez czeki które na żądanie wysyłamy. 1200 13 0

Nasion łubinu niebieskiego, seradelli i t. d.

dostarcza, dopóki zapas starczy,

Związek ekonomiczny Kółek rolniczych we Lwowie

obecnie **Kraków,** Rynek gł. l. 22. 4730 1 4

Każdy się zachwyca! **Kino kieszonkowe.**
Aparat z prawdziwemi filmami **tylko K 3·50.** Osobne serye filmów od Nr 1 do Nr 30 po 1 K za seryę i 80 halerzy za opłatę i opakowanie. Za zaliczką o 60 h więcej. Do pola po otrzymaniu pieniędzy. Liczne pisma z uznaniem. Dotąd sprzedano daleko więcej niż milion. Jan O. Bergmann, Wiedeń, V, Kohlgasse 46. Dla odsprzedających wysoki opust! 4167 1 3

Licytacya.

Dnia 9 maja 1918 o godzinie 9 rano sprzedana będzie **w c. i k. wojskowym szpitalu koni w Bochni** pewna ilość koni wyzdrowiałych w drodze publicznej licytacyi najwięcej ofiarującemu.

Do licytacyi koni przypuszczeni będą tylko posiadacze gospodarstw rolnych, którzy wykażą się certyfikatem z c. k. Starostwa lub c. k. Ekspozytury rolniczej, stwierdzającym zarazem ilość zapotrzebowanych koni.

Handlarze koni i pośrednicy bezwarunkowo od kupna koni będą wyłączeni.

W razie, gdyby koń, zakupiony na licytacyi, bez winy nabywcy, w ciągu 21 dni padł, będzie w jego miejsce wydany koń inny, tej samej ceny szacunkowej. 4822 1 2

Bochnia, dnia 2 maja 1918.

C. i k. Komenda szpitala koni w Bochni.

Wspaniałe odcienia włosów

w kolorze blond złoty, popielatym, kasztanowatym i miedzianym uzyskuje się przy użyciu ekstraktu z kwiatów, wyrobu Franciszki Budziaszek, nie zawierającego żadnych szkodliwych składników, jakie znajdują się w wodzie tlenowej, przez pierwszorzędnych P. P. lekarzy badany. Zdumiewający dosór kolorów! Większy flakon 9 K 50 h, mniejszy 6 K. Do nabycia w Zakładzie i drogueryach w Krakowie, jak u firm: Reim i Ska, Rynek gł.; Link, ul. Sławkowska; Spera, ul. Floryańska, Hanan, ul. Szewska. We Lwowie: w głównym składzie aptecznym Ruckera. W Nowym Targu i Zakopanem u Ossowskiego.

Franciszka Budziaszek
Zakład kosmetyczny
4758 **Kraków, ul. Grodzka 3, I p., front.**

O Centralnem Biurze przemysłów skórniczych C. O. G.

Rynek, l. 32

jest do objęcia posada **organizatora** dostaw publicznych. Zgłoszenia od godz. 11—1 przed południem. 4850 1 3

L. 23439. 4763 1 3

Konkurs.

C. k. Starostwo w Brzesku przyjmie zaraz kilka sił pomocniczych konceptowych ze studyami prawniczemi za wynagrodzeniem do 8 koron dziennie, oraz kilka sił pomocniczych manipulacyjnych za wynagrodzeniem dziennem 3 koron.

Własnoręczne, pisemne zgłoszenia z odpisami świadectw przesłać należy pod adresem c. k. Starostwa w Brzesku.

C. k. Starostwo w Brzesku

dnia 28 kwietnia 1918.

Gabinet męski z klubowemi

fotelami, kanapą, biurem i zegarem, dywan perski i 10 obrazów malarzy polskich do sprzedania. 4729 3 3

Hala Licytacyjna, ul. Bracka 6.

SOLEC

Zakład wód mineralnych, siarczano-słonych, kąpieli błotnych i leczn. a fizykalno-dyetetyczna pod kierunkiem lekarskim dra med. **St. Keller-Krauza.**

Sezon od 20 maja do 20 września

Choroby skutecznie leczone w Solcu: Reumatyzm, artretyzm, przymiot, choroby skórne, choroby nerwowe i t. p.

Ceny utrzymania niższe, niż w innych miejscowościach kraju.

Dojazd przez stacyę kolejową Kielce, skąd szosą dorożkami lub samochodami rządowemi z Kielc do Buska i dalej końmi do Solca. Od strony Galicyi lub gubernii lubelskiej przez stacyę kolei galicyjskich Szczucin, skąd 15 wiorst do Solca. Prospekty i informacye wysyła gratis zarząd Solca (poczta Stopnica ziemi Kieleckiej), w Warszawie p. Fr. Jakubowski, Aleje Jerozolimskie 93 m. 8. 4519 2 4

„GOR“

Zakład dla aprowizacyi miasta Krakowa i okolic,

SIENNA 7,

kupuje wszelkie towary spożywcze i codziennego użytku. Zgłoszenia przyjmuje się codziennie między godz. 11—12 w poł., oraz od 4—5 po poł. 4809 1 3

Powiatowa Kasa oszczędności w Brzeżanach

otworzyła z dniem 15 kwietnia 1918 r. swój

Zakład zastawniczy.

Niewykupione zastawy do końca lipca b. r. będą w drodze licytacyjnej sprzedane.

4864 **Dyrekcya.**

Piękny dom

w Wiedniu (II dzielnica) z wszelkim komfortem i windą, w ładnej okolicy, przynoszący od włożonego kapitału w kwocie około 250.000 K przy obecnych nadzwyczajnie niskich czynszach około 3½% czystego dochodu, który przy odpowiedniej zwyżce czynszów, może znacznie się zwiększyć — do sprzedania. — Zgłoszenia wprost od reflektantów pod **„Dom w Wiedniu“** przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“. 4649 1 2

PASTĘ DO OBUWIA

I gatunek, tuzin 18 K loco Praga.

Przyprawy wszelkiego rodzaju

z poręczeniem czysto, pudełko z 130 kopertami 46 K, i wiele innych artykułów **poleca** 4808

R. Dvořák, hurtowny handel, Praga-Smichov,

ZASTĘPSTWO

4807 na kilka powiatów dla

PROSZKU DO PRANIA

przez władze dozwolonego, ma do oddania za prowizyę rutynowanym zastępcom sprawna fabryka.

Zgłoszenia z podaniem dotychczasowej czynności i poleceń pod znakiem „Lucrativer Artikel P. C. 1558“ przyjmuje

RUDOLF MOSSE, WIEDEŃ I., SEILERSTÄTTE 2.

Spółka przemysłowo-budowlana w Tarnowie

poszukuje do tartaku w Kołaczycach koło Jasła zdolnego maszynisty. Zgłoszenia pod adresem: Inż. Filsowski, Tarnów, Wałowa 12. 4744 1 5

Rabka

willa obok kościoła, pokoje z utrzymaniem do wynajęcia. Adresować: baronowa Lipowska, Rabka. 4699 1 4

Spółka przemysłowo-budowlana

z ogr. odp. **w Tarnowie** uprasza wszystkie Spółki budowlane, istniejące w kraju, a pracujące w celach odbudowy, o podanie adresu. Chcemy nawiązać wzajemne stosunki, skoordynować wspólną pracę celem przyspieszenia odbudowy kraju i wyrugowania w tym samym zakresie pracujących obcych żywiołów i kapitałów. Adresować: Inż. St. Filsowski, Tarnów, Wałowa 12. 4745 1 5

Konkurs.

Jest do objęcia posada **sekretarza** w Magistracie w Skawinie. Podania należy wnosić do końca maja. Bliższe warunki w Magistracie.

4743 1 3 Zarząd gminny.

Śmierć MOLOM!

niezawodne środki jako to:

Molidor,
Globol,
Fix,
Papier juchtowy,
Naftalina,
Mof, 4026 2 6
Antimollina,
Campherol

polecają najtaniej

Reim i Ska

Kraków, Rynek 37.

Do sprzedania

pod bardzo korzystnymi warunkami w mieście Tarnopolu 63 morgów gruntu, nadającego się do celów rolniczo-przemysłowych. Wiadomość w biurze adw. dra Kwiecińskiego w Limanowej. 4652 3 3

Kupię

ładne, używane umeblowanie jednego pokoju, ewentualnie z kuchnią. Zgłoszenia pod „J. B.“ przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“. 4783 2 3

Do sprzedania

ubranie marynarkowe, eleganckie, średnia tusza Dębniki, Rynek l. 16, Białkowa, między g. 2—4. 4757 2 2

Kamerdyner

lub starszy służący i **ogrodnik** potrzebni zaraz. Odpis świadectw. Zarząd dóbr hrabiego Szembeka, p. Alwernia, Poręba. Osobiste zgłoszenia koleją Trzebinia-Kwaczała. 4796 2 5

Kto może

codziennie na godzinę lub dwie użyczyć konia osiodłanego, oficerowi artyleryi, za sowitem wynagrodzeniem, zechce podać swój adres pod „Koń“ do Admin. „N. Reformy“. 4746 2 3

Bony

do 1½-rocznego chłopczyka poszukuje się zaraz lub od 15 maja. Wyjazd na lato zapewniony. Wiadomość: ul. Dunajewskiego 1, II p., na prawo. 4752 2 3

Wprawna retuszerka

i asystentka, Polka, powróciła z Wiednia i szuka stałego zajęcia. Przyjmuje też do retuszowania w domu negatywy, pozytywy i powiększenia kredkowe. Wiadomość: ul. Sziak 33/6. 4751 2 2

Do sprzedania

parcela 420 sążni mająca, w Krowodrzy, obok szpitala. Wiadomość: ul. Krowoderska 43, II piętro. 4714 3 3

Poszukuję

do kupna kamienicy z ogródkiem, w okolicy ul. Garncarskiej lub alei Mickiewicza. — Zgłoszenia listowne: E. E., hotel Saski Nr 16. 4717 2 2

Zgubiono

zegarek złoty, wysadzany imitacyą brylancików, nie tyle wartościowy ile pamiątkowy, między godz. 7 a 8 wieczór, przy wyjściu ul. Karmelicka l. 28, do komisy obrony krajowej, przy ul. Siemiradzkiego. Proszę o łaskawe oddanie za odpowiedniem wynagrodzeniem do policyi lub na ul. Biskupią l. 2, gazownia miejska, W. P. 4775 2 3

Kucharz

z dobrą praktyką, poszukuje posady. Zgłoszenia: dwór Skrzeszowice, poczta Kocmyrzów. Aleksy Garecki. 4?16 2 2

Seminarzystka

kurs IV, poszukuje na wyjazd, na czas wakacyi, posady do towarzystwa dzieci lub starszej osoby, za utrzymanie i małe wynagrodzenie. Zgłoszenia pod N. N. N. 100. przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 4725 2 2

Kupuję

mniej lub więcej przyniszczone meble wyściełane. Zawiadomić tylko kartą koresp.: Janina Krupa, ulica Krowoderska 15. 4793 1 2

Powóz

w dobrym stanie (odnowiony) zamienię za lepszy, dodając drugi, stary, zdefektowany powóz lub za dopłatą. Zgłoszenia do Administracyi „N. Reformy“ dla A. D. 4786 3 5

Kupię lub liny

zakupię w większej ilości. Broczkowski, ul. św. Agnieszki l. 2, Kraków. 4677 2 3

Kupię młyn wodny

z kawałkiem gruntu. Zgłoszenia przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ pod „Młyn“. 4707 3 4

Kupię

bluzki jedwabne lub inne, spódniczki, chustkę letnią. Zgłoszenia pod „Kupię“ przyjmuje Administracya „N. Reformy“. 4656 2 2

Asystentka farmacyi

znajdzie umieszczenie w aptece. — Zgłoszenia przyjmuje apteka w Łapanowie (p. loco). 4765 2 2

Kupię

dwa do trzech morgów gruntu z domkiem w Galicyi lub Królestwie. Zgłoszenia z podaniem ceny pod „Domek“ przyjmuje Administr. „N. Reformy“. 4788 2 2

Panienka

17-letnia, poszukuje miejsca na wieś do jednego dziecka. Zgłoszenia: Borkowska, Kraków, ul. Długa l. 47, II p., na lewo. 4704 2 2

Przeniosłam

swój sklep na róg placa Matejki i ulicy Kurniki l. 1. Każdego dnia świeże i kwaśne mleko dworskie i wszelkie inne produkta wiejskie. Marya Gutkowska. 4784 2 3

Szukam mieszkania

na czas letni z 2 pokoi umeblowanych i kuchni w pobliżu Krakowa, w zdrowej okolicy, gdzie możnaby z łatwością nabywać prowianty. — Zgłoszenia z podaniem ceny przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ pod „Wanda“. 4780 2 2

Mieszkania

złożonego z 8—10 pokoi, z całym komfortem, poszukuje się do wynajęcia każdego czasu. Zgłoszenia pod T. G. do Biura dzienników i ogłoszeń Maryana Hupczyca, Kraków, ulica Jagiellońska 7. 4771 2 5

Szukam mieszkania

od 1 lipca, 3 pokoi z przynależnościami, elektryka, gaz. Zgłoszenia Karol Czaplicki, plac Maryacki 1. 4778 2 3

Rower

mało używany, do sprzedania. Wiadomość: ul. Grzegorzecka l. 42 narożnik ul. Hetmana Żółkiewskiego drzwi 1, na lewo. Oglądać można w godz. południowych. 4782 2 2

Polska fabryka zabawek

przyjmie kilka panienek od 14—18 lat, do lekkiej pracy. Wynagrodzenie od 15 K tygodniowo. Zgłaszać się codziennie od godz. 8—12 i 2—6, ul. Krowoderska 18. 4479 3 0

Poszukuję gospodyni

w średnim wieku, bezdzietnej, wdowie z jednem dzieckiem. Zgłoszenia: M. Oschowski, Dębica. 4746 2 2

Białe półbuciki

nowe lub prawie nowe, również buciki lub półbuciki z popielatą skórką i lakierem, Nr 39, kupię. Zgłoszenia pod Nr 30 przyjmuje Administracya „N. Reformy“. 4788

Z drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska L. 10.

Rządca drukarni L. K. Górski.